

WAHLGREN, ADOLPH FRIEDRIC

**Rotebåtsmans kontrakt, jemte korrta
utdrag af kongl. förordningar, resolutioner,
instructioner, reglementen och bref, som
förklara och fastställa de under det roterade
båtsmanshållet begripna ämnen, r**

Stockholm
1800

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.

Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu> alla boken.

- <http://search.books2ebooks.eu/>

*Käglövas
Spökrän
Käglövas
(Br)*

Kote Vätsmans Contrakt,

jemte

Korrta Utdrag

af

Kongl. Förordningar, Resolutioner, In-
structioner, Reglementen och Bref,

som

Förklara och fastställa de under det Koferade
Vätsmanshället begripna ämnen, rörande

Provinsen

Wäster-Norrland,

med deröfwer författadt

Orda-Register.

af

ADOLPH FRIEDR. WAHLGREN.

1800
1700-1829
EXA

Stockholm,

Tryckt hos CARL DELEEN & J. G. FORSGREN,

1800.

Transsumt af Kongl. Maj:ts nådigst utfär-
dade Privilegium dat. d. 4 Apr. 1796.

• • • Göre wetterligt; det hos Öf. har Wärt och Rikets
Cantzli Collegium i underdånighet anmält Kammarförwal-
ten i för detta General Sjö Militiæ Contoret, Öf. ålske-
lig Ad. Fr. Wahlgren till erhållande af Nådigt Privile-
gium på Tjugo års tid, at af Trycket utgifwa nya Båts-
mans Contracterne, med de förändringar, som til uplysning
för wederbörande Contrahenter kunna finnas nödige i an-
seende til redan utkomna, eller framdeles utkommande
Författningar; Och emedan Wi i nåder sunnit godt at
dertil samtycka på den grund, at berörde arbete kan i
flera afseenden blifwa det Allmänna gagneligt; Ty wele
Wi härmed och i kraft af detta Wärt öfwa Bref nåde-
ligen hafwa förunt och tillagt honom Ad. Fredr. Wahl-
gren Wärt Nådiga Privilegium at förenämde arbete af
Trycket så utgifwa, och der på Tjugo år, så at ingen på
samma tid må detsamma här i Riket esterttycka, eller
esterttyckt utifrån införa låta wid Cehundrade Riksdalers
wite och Exemplarens förverkande.

Utdrag.

Stockholm den 13 Maji 1800.

Sedan Kongl. Maj:it genom nådig Skrifvelse af d.
7 Dec. 1798 anbefallt Committerade til förvaltande af
Armeens Flottas ärender at censurera et af Kammarför-
walten Wahlgren författadt arbete af allmänna Båts-
mans Contracterne jemte flera författningar rörande Båts-
manshället, så hafwa til underdånigste följa deraf Com-
mitterade detta arbete granskat, och sunnit detsamma wa-
ra med de utkomna författningar öfwerensstämmande.

Wi CBRL 2c. gøre witterligit, at såsom
Wår Troman Landshöfdinge öfwer Krono-
bergs Län, Öf älskelige, wälborne Åke Ul-
sparre, hafwer uppå Wår nådige Befallning,
med Allmogen uti Medelpad, genom deras
Fullmäktige afhandlat, och uti särskilte punk-
ter skrifteligen författat en wiß förordning öf-
wer Båtsmännens Lega, årliga Lön, Kläder
och underhåll, samt afgångens ersättning, på
sätt och wis, som här under förmålt warder.

I underdånigste följe af Kongl. Maj:ts
allernådigste befallning, under den 12 siffl. De-
cember angående at låta den ordniagen som
emellan Allmogen och Båtsmännen här i
Wäster-Norrlanden, om deras årliga lön och
underhåll, så wäl som sättet af completerin-
gen, uprättas med Landshöfdingen samt All-
mogens Fullmäktiges underskift verificerad blif-
wa, äre följande punkter dem uti Medelpad,
efter uoga öfwerläggning med Fullmäktigar-
ne til rättelse sammanfattade och lämpade ef-
ter den af Hans Kongl. Maj:it i Högsåbesag-
de Ordres allernådigst förestisne method, hwil-
ket allt Kongl. Maj:ts allernådigste Confit-
mation allerödmjukeligast underställes, neml.

§. 1.

Såsom den härtills, til Allmogens tryck-
stegrade Huswudlega, med Kongl. Maj:ts al-
lernådigste permission affkaffes och uphåwes,
och i stället förordnes, at ej mer men wäl

mindre, än 100 a) dal. Rm:t i Lega gifwas och tagas må, så finna närwarande Landsens Tullmägtige sig dermed nöjde, och at samma Lega för denna gången af hela Noten betales, men sedermera när någon Karl afgår, så göres ersättningen uti hwar Cocken efter hwarthwet och den ordning, som Notarne uti rullarne förde äre, och den som hwarthwet träffar, njuter til Båtsmannens Legande af hela Cocken 60 b) dal. Rm:t til hjelp, hwilket blir såsom ee lån, hwar och en til bistånd.

§. 2.

Ärliga Lönen, den Noten i fredstider til sin Båtsman utfäst, blifwer i penningar Tjugufyra c) dal. Rm:t, som betalas halsparten Midsommars- och halsparten Michaelis-tid; men uti krigstider njuter Båtsmannen hwar år, jemte de 24 dal. Rm:t en Buldanskäddning, hwilken lön och klädning på dessa terminer erläggas. neml. Buldanskäddningen hel förfärdigad, uti April månad eller förr, om nödwändigheten det fordrade och Penningelönen såsom ofwanförwält är, förutan när Båtsmannen på Säg upbådad warder, då bekommer han på en gång wid sin utresa, så wäl hela årets penningelön som buldanskädderna, sig til hjelp och understöd wid desz utrustning, dertilmed et par skor, et par strumpor och twenne stjortor, hwilka tre persedlar såsom berört är, ej ofstare än wid Båtsmannens uttagande undfås och gifwes.

a) Efter förhöjning 11 R:d. 5 §. 4 rät. b) 6 R:d. 32 §. c) 2 R:d. 32 §.

§. 3.

Swart tredje år, har Båtsmannen, och så wäl i freds- som krigstider, af sin Kote at bekomma, en hängmatta samt bullfang d) och täcke, med en låstunna; hwilket nu til be- gynnelse skaffes färdigt.

§. 4.

Kosthållet anbelangande, så skall och må- ste Båtsmannen med sådan kost nöjd wara, som hans Kotebönder sjelfwe för sig och de sina nyttja, och Båtsmannen dem deremot med dageligit, dock drägeligit arbete tilhanda går. Men den Båtsman, som sig med Kotebö- dernes kost ej åtnöja wil, och deremot arbete, äger ingen kost pretendera, utan i stället at undsä 2:ne tunnor Spannemål, och två lis- pund goda matpersedlar. årligen e).

§. 5.

Så wäda Båtsmannen hos Bonden ar- betar, bekommer han och årligen, en släppländ- ning af wallmar, med skjorta, et par strum- por och et par skor, men eljest njuter han så- dant icke: ej eller i krigstider, sedan han til tåg med de persedlar som i andra punkten spe- cificerade äre, utrustad worden.

§. 6.

Fördubblingen som wid infallande krig, til Kongl. Maj:ts och Gårderneslandets tjenst prästeras bör, förskaffa Kotorne, först hwär

- e) Spannemålen och matpersedlarne får Båts- manshustrun när mannen är på tåg. Se Kgl. Brefwet til Amir. Coll. d. 30 Jan. 1693.
d) Härmed förstås en Paj: eller Rappråd.

för sig, så ofta krig (det Gud nådeligen afwände) påkommer, men när någon afgång derpå sker, utfattes och completerades densamma liksom det ordinarie och visa talet, af den i hwarfwet stående Rotten, hwilken fördubbling uti krigstider njuter lika lön och utredning, som de ordinarie Båtsmännen, hufwudlegan, jemwäl ej högre än 100 dal. Rm:t f), men wäl ringare, om de åsamjas kunna. Actum Sundswall d. 13 Jan. 1688.

Åke Ullsparre.

L. S.

Alltså hafwe Wi, til bemälte Allmoges så mycket större trygg- och säkerhet, uppå derom underdånigste anhängande, ofwanberörde Förordning med Wår Egen nådige Confirmation funnit godt at stadfästa och bekräfta, efter som Wi härmed i kraft af detta Wårt öppna Bref, nådeligen confirmere och staafäste, berörde Wår allmoge af Medelpad ofwanbemälte och här uprepade afhandling, til alla des Clausuler, och förbjude alla i gemen samt hwar och i synnerhet, som Os med hörsamhet och lydno förpliktade äre, och för Wår skuld wela och skola göra och låta, at icke göra häremot hinder, mehn eller intrång i någon måtto nu eller i tillkommande tider. Til yttermera wiso etc.

CAROLUS.

Närwarande Tullmägtige af Båtsmanshället

h) Elfwä R:d. 5 s. 4 rsl. efter förhöjning.

7
i Medelpad, utläste och förpliktade oss på våra egne och våra medbröders wagnar, wisja prästera och efter yttersta förwäggs halla, hwad uti föreskrefne punkter insattadt är, det wi jemte Landsens wanliga Signet, med. wåre namn och bomärken bekräfta. Hemsällandes dock, allt som öfwan förwänt är, i största underdånighet Kongl. Maj:ts egen allernådigste godfinnande, ratification och behageliga förändring, ej mindre til Dess fattiga undersåtares conservation och bestydd, emot alla til wårt trohet förefallande egenwilligheter, om Dess Gjöfols nödtröstiga understöd. Förblifwandes denna allmoge, Kongl. Maj:ts til underdånigste lydnuad och trohet förpliktade undersåtare. Ut supra.

Underkrifwit af närwarande Fullmäktige för
Båtsmanshället i Medelpad.

Mutatis Mutandis

Med allmogen uti Gästrikeland. Actum
Gefle den 26 Jan. 1688.

Åke Ulfsparre.

L. S.

Underkrifwit af närwarande Förlmäktige för
Båtsmanshället i Gästrikeland.

Mutatis Mutandis

Med Allmogen uti Angermanland. Actum
Nördwik i Nora Gocken d. 16 Jan. 1688.

Åke Ulfsparre.

L. S.

Underkrifwit af närwarande Fullmäktige för
Båtsmanshället i Angermanland.

Mutatis Mutandis.

Med Allmogen uti Helsingelands Norra
Contract. Actum Hudigswall d. 19 Jan.
1688.

Åke Ulfsparre.

L. S.

Mutatis Mutandis

Med Allmogen uti Helsingelands Södra
Contract. Actum Göderhamn den 20
Jan. 1688.

Åke Ulfsparre.

L. S.

Underskrifwit af närvarande Fullmäktige för
Båtsmanshället i Helsingelands Norra och
Södra Contract.

Utdrag af efterföljande Författningar.

Kongl. Brefwet d. 26 Octob. 1687.
och Resol. på Indelta Regem. Be-
swår år 1723. S. 40.

Til Prästerna bitalas, i et för alt för
Kyrkotjensten, af Båtsmännen 12 öre C. mt g)
ärligen eller i stället dershöre göra 3:ne dags-
werken, så länge de äro i Landet, då de ej
widare skola betungas.

g) Sex Skilling efter förhöjning.

Kongl. Br. d. 19 Maj 1691. S. 5.

Hafwandes Wi, til förekommande af missbruk och oordning, i nåder resolverat at wid liquidatiouen emellan Båtsmännen och Bønderne om den årliga rättighejen, skall observeras, at ingen Brånwins eller Elgåld blifwer attanderad, mindre afräknad.

Kongl. Brestwet d. 3 Aug. 1692.

Båtsmäns utbytande eller afsdankning får ej ske af andra, än Kongl. Admirits Collegium eller General-Munstrings-Commissarier h).

Kongl. Brestwet d. 17 Juli 1694.

Enär Båtsmans - Enkorna njuta deras mäns lön til och med den månaden i hwilken de med döden äro afgångne, böra de dermed wara förnöjde.

Kongl. Brestwet d. 17 Sept. 1694.

Ingen Båtsman eller någon annan ehö han är, skall sig understå, antingen at taga til låns eller låna at andra någon monderings-persedel, af hwad namn den ock wara må, wid 24 dal. G:nts i) böter första gången och andra gången dubbelt så mycket; wa

h) Se widare i Krigs Art. 10 Cap. 30 S. 11 Cap. 7 S.

i) Böterne utgå fördubblade; dock är denne Författning så wida ändrad genom Kongl. Maj:ts

randes Båtsmännen första gången förfallne til 3:ne gatulöpp k) och dubbelt så mycket andra gången, och skall den lante persedeln wara til Am:s Sjukhuset förwerkad, dock om det är en Båtsman som densamma persel utlånt hafwer, så skall wärdet af samma strag af Båtsmannens lön ersättas, på det at Noten icke må komma dertfore at lida; men Notebönderne som sig saledes föraripa och kunna böterne utlagga, tillåtas sig derifrån lösa med penningar.

Kongl. Förordningen d. 11 Maj 1696.

§. 9. Kongl. Brestwet d. 11 Febr.

1744.

Den Note: Rusthållare som icke kommer i rättan tid til General-Munstring eller ock, dertest laga förffll honom hindrar, då ej har derwid i sitt ställe en sådan Fullmäktig, som kan gifwa nöjaktigt besked angående alt det Båtsman och Noten emellan eller eljest kan

Ar. Art. af d. 31 Mars 1798. 10j Cap. 26. 27 §. §. at persedeln genast utan lösen åter skaffas, eller fulla wärdet gålda, samt desutom böta 6 R:d. 32 skill.

k) Straffas första gången med 3, andra resan med 5 hwarf gatulöpp samt 3:die gången med 40 par spb. Skulle denne widare sig sålunda förbryta, ökes fästnämde straff med et års fästningsarbete, och warde wi alla dessa tilfällen ssadan årsatt, se Krigs Art. af år 1798, 10 Cap. 26 §.

förefalla, wære samma Note eller Ruffhållare förfallen at erlægga 2 dal. C:mt (32 skill.) börer til Amir:ts Krigsmans-Caban.

Resolut. på Prästerskapets Beswår
1719. d. 10 Mars. §. 35.

Båtsmännen som wistas hemma hos sina Notar, böra wære sina Sockne-Präster lydige i det som angår deras Salighets- och Samwets-mål, och insinna sig till Catechesmiförhör, och andra nödiga tilfällen, såsom ock wid Mötren hafwa bewis om deras framsteg i sin salighetskunskap och huru de sina Salighets-medel brukat. 1).

Riksdags-Beslut 1719. §. 5. och Resolut. på Allmogens Beswår 1727.
d. 1 Aug. §. 25.

Båtsmanshället och dess Notering får ej ändras, rubbas eller jemkas Notarne emellan.

Resolut. på Allmogens Beswår 1719.
d. 3 Juni, §. 22. — 1720 d. 25
Maj, §. 32.

Kongl. Maj:t bifaller Allmogens wid Båtsmanshället underdåniga ansökning, at sielwe förse sina Båtsmän med Beklädnings-

1) Se Krigs Art, af år 1798. i Cap. 8. 2.

forter efter et på behörig ort uprätt, godt
suamt och försegladt prof m).

Item 17 §. år 1720.

Med Båtsmannens lön och förmåner
i boställen förhålles efter 1684 års Reglem:
15 §. och kontraktet. Men när någon Båts-
man angifwes hafwa understätt sig hota eller
öfverfalla bonden, hans hustru, barn eller
tjenstefolk i hans eget hus eller annorstädes,
så tager Kongl. Maj:t den öfverfallna Båts-
manshallaren allernådigt i Desz eget besyn-
nerliga Kongl. hägn och beskydd, och wil lä-
ta sådana grofwa mål, efter föreången la-
ga ransakning och dom, til behörigt affraf-
fande befordre: wil jemwäl ock i nåder alla
LandsHöfdingar härmed å nyo alswarligen
befalla, at de, hwar å sin ort, draga behö-
rig försörg, at sådana grofwa förgrifvelser
och wäldsamheter efter laga ransakning och
dom med en snäll och exemplarist execution
blifwa afhjulpne, androm til sky och warn-
agel n).

§. 29.

Enär någon Båtsman förlozar något
af sin Måndering, bör han derföte straffas o)

m) Ref. på Allmogens Besvär d. 16 Mars 1739
§. 65. Kongl. Br. d. 22 Jan. 1776 och 1 Apr.
1790.

n) Förnyas genom Kong. Förordningen d. 31
Mars 1789. §. 10.

o) Jemför 1798 års Kr. Art. 10 Cap. 26 §.

och skadan af sin lön ersätta i fall han med Officers Aftest ej kan bewisa, at persedeln blifwit förlorad i Konungens tjenst.

Resolut. på Allmogens Besvär 1723
d. 17 Sept. §. 40. Kongl. Brefwet
25 Apr. 1792.

Fördubblingar wigöras icke i Fredstider, dock står det i Allmogens fria wal, at emot wisa wilkor hålla dem sig til handa efter 1690 års förordning.

Resolution på Allmogens Besvär år
1723.

§. 21.

Båtsmansforp äro frie för tionde.

§. 45.

Ingen Båtsman må caseras för det han är liten til wärten, så wida han eljest är dugelig.

År 1727. §. 20. — 1731. §. 1. 5. 8. —
1739. §. 38. — 1741. §. 15.

Emellan GeneralMönstringar böra inga Earlar, sedan de en gång blifwit dugelige befundne, utan skälige orsaker caseras, eller utom Rotens wettenskap, och då Roten sjelf wil blifwa Earlen qwitt; Jemwäl i tjenst antagas de som annars finnas dugtiga fast de äro små til wärten, hwilket ej bör wara något hinder i deras antagande och approberande, så wida de eljest äro stadige til wärten.

Landshöfdingarne böra wara tillådet wid rekruteriingarne, på det Almogen så mycket bättre må blifwa handhafd wid ofwännämde förordnande; och ej tvingas, at med dryg lega anskaffa långwäxt manskap til de ledige Notars ersättande.

Inkrätningar öfwer det som i Contracterne och Förordningarna bestås, förbjudas, och böra uiläggas der de gjorde äro. Landshöfdingarne åligger, enär wederbörande deröfwer klaga, at sadant rätta och til werkställighet bringa. Se 1731. 5.

Kongl. Wårsnings-Plakat af den 1 Decemb. 1727. S. S. 4. 6.

Då någon BåtsmansKote blifwer ledig, bör han ersättas med lösdriware, så framt någon sådan i BåtsmansCoeknarne, hwarest Vacancen är, finnes; ägandes den vacante Koten företräde framför wårsware.

Kongl. Brefwet d. 13 Juni 1732.

Churuwäl efter Contracterne med samtliga NoteringsCompanierne, hwar Vacance wid 3 månaders förlopp bör ersättas; Likwäl som dermed ofta öfwer tiden utdrages. så är billigt at Notarne för det upskof. de således njuta, til FörrådsCassan betala hwad som för den tiden proportionaliter belöper af Båtsmannens årliga lön och rättigheter efter Contractet, och desputom, för det året som Com-

paniet blifwer upfordradt, halfwa wärdet af utredningen, undantagande de så kallade tre-års persedlarne p).

§. 3.

Wid påkommande upfordring til Krono- arbete af Note- och Hemfalls Companierne, som merendels ej annorlunda ster än på et halft är tillita, bör wäl ej gerna någon Båts- man tillåtas at blifwa hemma; Men skulle någon hafwa besynnerliga förfall at forete, så må det samma så befrias ifrå upfordring mot afgift til FörrådsCassan af 2 dal. G:mt, dock at des förfall sedan wid Amiralitetet warda skärskadade, och der de ej giltiga pröf- was, konna wederbörande som gifwit per- missionen, derfore at ställas til ansvar. Och i sadant fall, samt när någon Båtsman wid förekommande upfordring för sjukdom skall måste lemnas hemma, finna Wi skäligt at Noten erlägger til FörrådsCassan halfwa q) wärdet af soljande Utredningspersedlar, nem- ligen af 2 par strumpor, 1 par skor, 2 skjor- tor och en buldanskäddning, som den permit- terade eller sjuke bort undsä der han upfor- dringsmanskapet skolat soljaktig wara, hwar- igenom Noten bespar ej allenast halfwa ut- redningen utan ock tre-års persedlarne.

p) Enligt Kongl. Brefwet d. 14 Octob. 1766 be- tala Notarne $\frac{1}{2}$ i stället för halfwa wärdet.

q) Enligt samma Bref bör äfwen här beräknas $\frac{1}{2}$: se widare Kongl. Brefwet af den 11 Decemb. 1797.

§. 4.

De Båtsmän, som för antagit eller i arf tilfallit gårdsbruk och dylika skaliga orsakers skull, med Notarnes bifall få tilstånd at lega karlar i sit ställe, antingen i indelningen eller Noteringen, höra til FörrådsKassan erlägga 1 r) dal. Em: wid Legopåfets utfärdande för det en sådan frihet dem är worden förund; dock förblifwa de i den förbindelse hos Noten, som wanlig är, at om den legde karlen rymmer, bör den som lagt hafwer antingen tråda tillbaka i Båtsmanstjensten eller ock prestera annan karl i den rymdes ställe.

Kongl. Reskript d. 11 Sept. 1733
förmår.

At Båtsmän, när de upfordras, åtnjuta full utredning til årstjenst, efter Contract; men af Noten allenast 1 par skor och 1 par strumpor til handräkning på 1½ eller högst 2 månader.

Kongl. Förordningen den 17 April
1733.

Båtsmän som med fylleri beträdas, utom tjenstgöring eller upfordring, straffas, i
brieff

r) Desütom betalas 36 skill. i expeditiöns lösen.
Se Gen. SjöMilit. Cont. Resol. af d. 26 Apr.
1794.

brist af botum, första gången med en Söndags, andra gången med 2:ne Söndagars sitande i stäcken: och 3:dje gången med spö s).

Kongl. Förordningen den 25 Octob.
1733.

§. 1.

Hvar tionde man af hwar och et Koste- och indelnings- Compani t) för årligen permittteras at förbyra sig på Coopvaerdisskepp, dock utaf samma antal ej mer än tredje delen at fara utom Sundet och i Väster-Sjön, utan de öfrige $\frac{2}{3}$ böra anställa deras fart i Östersjön inom Sundet. Härwid bör dock iakttagas, at när turen är til något Compani, at det til årstjenst wid någotdera Admiraltitetet skall upbådas, hwilket Compani-Officeraren notificeras, ihnan Afräkningsmötet warder hållit, så blifwer den gången wid berörde Compani ingen permission bewiljad.

§. 2.

När Officerarne wid Båtsmans-Com-

s) Under tjenstgöring straffas Båtsman för fylteri efter Krigs Art. 11 Cap. 4 §.

t) Kongl. Brefwet af den 16 Augusti 1748 tillåter inga ogifta Båtsmän att permittteras, om de icke kunna ställa Caution för deras återkomst. — Kongl. Brefwet d. 19 Nov. 1748 pålägger ogift Sjöfolk att göra deposition af 100 dal. S:mt, då utrikes permission begäres, till dess de återkomma.

panierne hålla Recluterings- och Ufräknings-
möte, som sker först på året; åligger dem,
hwar i sit Compani, at föreställa manskapet
denna Kongl. Maj:ts nådiga Bewillning,
med antydian wid de Companier, som då ej
upbådas, at de som det året håg och lust
hafwa til Coopsaerdi- fart, kunna sig då an-
giffwa och deras namn uppteckna låta, haf-
wandes Compani-Officeraren sedan at medde-
la hwar och en således, intil det i 1 §. fö-
reskrifna antal antecknad Karl des permis-
sionsfedel, hwari nämnes om karlen är tillå-
tit at fara utom Sundet, eller allenast i S-
stersjön.

§. 3.

Med sådana permissionsfedlar kunna
Bårsmännen, som dem bekommit, straxt ef-
ter Ufräknings-mötet, eller emot den tiden
Sjöfarten öppnas, försoga sig till någon
Sjöstad och hyra antaga, då Redaren eller
Skepparen, som karlen förhyr, bör lemna
derföre des Attest på permissionsfedeln med
förmålande, på hwad resa, huru lång tid
och för huru stor hyra, antingen för hela
resan eller månadswis, karlen är betingad,
hwilken, sedan des permissionsfedel är wor-
den påskrifwen, har dermed, om han wissas
i Carlskrona, Stockholm och Göteborg,
hos Amiralitetet, men i de öfriga Sjöstäderna,
hos Magistraterna sig genast at angiff-
wa, des permissionsfedel och dera antagna
hyra at låta anteckna; Amiraliteterna och

Magistraterne åligger det derefter, at oför-
dröjeligen gifwa Compani-Officeraren kunskap
af hwem och på hwad resa, samt för hwar
stor hyra karlen är betingad; om hwilket alle
Compani-Officeraren sedan, utan något uppe-
håll, icke allenaft bör göra deß rapport til
Amiralitets-Collegium til nödig annotation i
Sjö-Militie-Contoret, utan ock lemna wede-
börande Roie kunskap u), derom, at den må
weta, hwar deß karl stannat.

§. 4.

I det samma, at med någon Krono-
Båtsman slutas om hyra, antingen månads-
wis eller för hela resan, då wid resans anträ-
dande något på handen warder betalt, in-
håller Redaren eller Skepparen deraf för den,
som förhyrt sig at segla inrikes eller i Ö-
stersjön, två daler Ö:mt för hela året, men
för den som kommer at fara utom Sundet
 $3\frac{1}{2}$ dal. dito Ö:mt, hwilla penningar Re-
daren eller Skepparen är pligtig då strax, at
för wederbörande Compani-Officerares räkning
deponera i Amiralitets-Cassan om han är
boende i Carlskrona, Stockholm eller Göthe-
borg; men på de andra orter hos Stadens
Magistrat, som genast gifwer Compani-Offi-
ceraren derom kunskap, hwars skyldighet blif-
wer, at för sådana medel til Amiralitets-
Collegium göra behörig räkning, och Colle-

u) Jemför Ar. Art. af år 1798 10 Cap. 15 S.

giunt åter at disponera dem til ersättning af de Vacancer, som igenom dessa permissioner kunna existera, således, at det lemnas i den Vacant blefne Notens wal til at skaffa Karl i stället, inom 3 månaders förlopp, efter det Vacancen blifwit kunnig, emot 20 daler Silfvermynts undsäende i Legopenningar, af den Recluterings-Cassan, som på förberörde, och de flera här nedanföre omvörde sätt, samlad och inrättad blifwer, under hwilka 3 månader Noten defutom hafwer Båtsmanslönen besparad; Men om Noten sig Båtsmannens anskaffande strax affäger, då kommer Compani-Officeraren om vacancens ersättande inom samma Termin och för lika summa, at draga försorg, samt til nästa Munstring för Karlens duglighet ansvarig wara; blifwer icke Vacancen ersatt inom 3 månaders förlopp, efter inlöpen kunnskap om Vacancen, så förhållas för den öfriga tiden efter Kongl. Maj:ts nådiga Bref, angående Båtsmans-Förråds-Cassan dat. den 13 Junii 1732. doct med den ättillnad, at om Compani-Officeraren åtagit sig Vacancens ersättande, betalar han i brist deraf til bewälte Förråds-Cassa det, som Noten eljest erlægga borde. Och ehuruwäl Kongl. Maj:it således ej finner just wara nödigt, at Notens bifall och samtycke til Båtsmans Coopvaerdifarten må inhämtas, så bör dock Noten, i fall Båtsmannen under den tiden skulle dö eller omkomma, derigenom ej graveras eller komma at lida, utom

aldeles blifwa skadeslös, och genom CompaniOfficerarens anstalt, så framt Noten det sig sjelf för lika Summa ej wil åtaga, så en så dugtig och säker Karl i stället igen som den förre varit.

§. 5.

Förutan det Nedaren wid en permitterad Båtsmans förhyrande, innehåller och på förbemålte sätt deponerar en wiß del af desß hyra, har han ej mera förskottswis af hyran at utbetala än högst $\frac{2}{3}$ parter för dem som segla i Östersjön, och hälften för dem som fått lof och begifwit sig at segla utom Gundet, under hwilket förskott dock nästbemålte 2 eller $3\frac{1}{2}$ daler G:mt inberäknas för hela resan, alt som resan är bewiljad in eller utom Östersjön, börandes på permissions sedeln, som Båtsmannen wid förhyrandet upwisar, både denne innehållningen af 2 och $3\frac{1}{2}$:s daler G:mt, så wäl som huru mycket på hyran förskottswis blifwit betalt, af Nedaren eller Skepparen antecknas, så at när den förhyrde Karlen upwisar sin Sedel hos Amiralitetet eller hos Magistraterna der intet Amiralitet är, sådant til nödig underrättelse må kunna observeras.

§. 6.

Om någon permitterad KronoBåtsman dörr eller rymmer under resan, hwilket Skepparen som förhyrt samma Karl, bör med första gifwande lägenhet til CompaniOfficeraren notificera; så njuta i det förre tilfället

Båtsmannens efterlemnade hustru, barn eller föräldrar och anhörige den hos Nedaren innesläende hyran til godo; men i det sednare, och när då inga så nära anhörige äro til, som hustru, barn och föräldrar, hemfaller sådan innesläende hyra til RekruteringsCasän, hafwandes Amiraliteterne och Magistraterne, så wäl som CompaniOfficerarne, hwar för sin del i dessa tilfällen at begå, det en noga riklighet hålles, så at den til Båtsmans-Vacancernes ersättande inrättade BesparingsCasän ej må komma at lidå; och hwad Båtsmannens lön och rättighet hos dess Kote under permissiöns tiden angår; så har Båtsmannen om den samua för afresan at disponera, som han för sig och sina anhörige bäst finner.

§. 7.

Sker ingen afgang med de permitterade Båtsmännen, så upbara de sjelfwe wid deras återkomst den innesläende hyran, då ock, så wida Sjöfarten det året är sluten, dem åligger sig åter igen hos Amiralitetet eller Magistraten at angifwa. hwarest de förfoga sig til sina Kotar igen, eller ock, om någon ny resa inom årets slut austrädes en eller flera gånger, annoteras sådant wid Amiralitetet eller hos Magistraten, så at alltid må kunna gifwas beffed, hwad som af innesläende hyra RekruteringsCasän bör tilflyta, i fall någon afgang timar, hwarom at blifwa underrättad, CompaniOfficeraren

besutom genom Correspondence med wederbö-
rande bör låta sig angeläget wara.

§. 8.

De Coopsaerdi-Cleppare, som antagit
några Kronans Båtsmän til hyra, skola un-
der resorna om dem hafwa tilbörliq omwårde-
nad, at de icke i förefallande sjukdomar af
wanflötsel måge förgås, såsom ock alle görligt
inseende, at de i landet ej må få tillfälle at
rymma eller sig i främmande tjänst begifwa;
men skulle någon Båtsman icke desto mindre
af wanartighet rymma och afwika ifrån det
fartyg, hwarpå han låtit sig förhyra, och
den samma sedan ertappas, så anses en så-
dan med lika straff, som hade han rymt i-
från Kronans tjänst och commendering.

§. 13.

Chruwål Kongl. Maj:t, med förord-
nande här ofwansföre at hwar tionde man i
proportion af hwar Company's styrka, årlig-
gen får permitteras til Coopsaerdi-fart,
har Dess nådige anseende derpå, at sådane
permitterade, inom årets slut, hwar permissi-
onen dem blifwit lemnad, böra sig åter til
deras Notar inställa, på det ombytning måt-
te kunna ske det följande året, medelst andra
Båtsmäns permitterande, och så widare år
efter annat, hwarigenom den ene af Compa-
niet ej mindre än den andre kan efter han-
den få öfning til Sjös; så wil Kongl. Maj:t
dock i nåder hafwa förklarad, at om någon
Båtsman begär permission at fara i Öster-

sjön på 2 år tillika, eller utom Sundet på 3 år, så skall honom icke sådant förwägras, allenast afgiften af 2 daler G:mt, när permission nyttjas i Östersjön, samt $3\frac{1}{2}$ daler G:mt utom Sundet för hwardera året wederbörligen erlagd warder, och til RecruteringsCasan inslyter.

Kongl. Brefwet den 29 Juli 1734,
och AmiralitetsCollegii Bref d. 19
Aug. samma år.

Vacant Kote som har fördubbling, och wil densamma til ordinarie Karl inställa, bör ej med någon afgift til FörrådsCasan belastas; ej eller de som lega andra Karlar, när de wid nästa Ufräkningsmöte med trovärdiga KronoBesjtersers intygande bewisa hwardag de efter frimånadernes förlopp verkliggen med ny Karl warit försedde, der de icke för aflägsenheten skall, då strax när en ny Karl blifwit antagen, densamma för Landshöfdingen i orten kunnat upwisa och LandsGantzliets betyg deröfwer anamma, som wid mötet kunde uptes. Men skulle en sådan ny Karl wid Ufräkningsmötet ej blifwa gillad, så bör Koten betala afgiften til FörrådsCasen såsom Vacant ifrån det frimånaderna uphörde, til des dugtig Karl presteras. Desutan enär någon Båtsman dör eller rymmer, bör Kotmästaren i Koten strax gifwa sådant nästa Lånsman tillkänna med alla om-

ständigheter, han åter til KronoBefallningsman, då hans skyldighet är gifwa sin Herr Landshöfdinge sådant wid handen, som hwart qvartal låter författa en förteckning och til AlmivalitetsCollegium öfversänder.

Kongl. Brevvet d. 11 Octob. 1734.

Aläder som Kote- och Rusthållare förse Båtsmän med, så de ej nyttja då de äro permitterade at idka CoopsaerdieÖsöfart.

Allm. Lagen B. B. 15 Cap. 4 §.

Då Glogseld uppkommer, skall Båtsman med vxa eller bila, spade och watten: färil komma til elden. Bliswer han alldeles borta, utan laga försall; böte 5 dal. (1 R. d. 32 §). Kommer han för sent, eller träder ifrån sit arbete och ställe, förr än hemlof gifwes; böte 3 (1 Riksdal.)

Kongl. Brevvet den 27 Juli 1739.

Förklarar 5, 6, 7 §. §. af Kongl. Brevvet dat. den 13 Juni 1732 sålunda: at Båtsman mister Lönen när han motwilligt utebliswer från Mötesplatsen då han är upfordrad, för så lång tid han utebliswit, änskont han sedermera efter några weckors förlopp sig godwilligt inställer; äsvenwål när han wid upfordringen utebliswer; jämwål ock då han rymer men sig åter inställer; samt under den tiden han för brott är häktad och

dömd. Alliggandes den Båtsman, som, när han upfordrad är, afhåller sig ifrån mötesplatsen under föregifvande af sjukdom, med Galtstjårs-attest, eller i brist deraf efter förra wanligheten, aningen med wederbörande Präst- eller Kronoberjents bewis, dock utan at betala någon afgift för det samma, des förfall bestyrka, som wid Mönstringen iakttagas v). Den Båtsman som för något brott blifwer til håltelse i Unkarmedjan eller annorstädes dömd, bör ifrån datum af Domen, då honom arresten eller arbetet blef pålagdt, mista lönen.

Kongl. Resolut. på KrigsBefållets Besvär d. 20 Febr. 1739. S. S. 21, 22.

Uti 36 §. af 1727 års Resol., at Båtsmän skola wid Skallningar vara tillstådes, kan ingen ändring bewiljas. — Båtsmän skola, der det tarfwas och sig göra låter, årligen uprätta en samu god Sten-gårdesgård

Kongl. Resolut. d. 16 Mars 1739. S. 65.

Kongl. Maj:t finner skäligt at i nåder samtycka til Allmogens underdåniga ansöknung at af egne Godtne-Handtwerkare så förfärdiga deras Båtsmansskor, enär de, hwad Munderingsstor angår, kunna arbeta dem försvarliga och goda af läder, utan inblan-
v) Semf. Kongl. Förordningen d. 31 Mars 1789.
S. 7.

dad näsiver: hafwandes wederbörande at tillhålla Allmogen i Båtsmanshället. at bestå sig om goda och waraktiga beklädningar eller inonderingspersedlar för deras Båtsmän, så at de under upfordringen måge dermed wara bergade, och icke af köld och wåta sjukna och förloras.

Kongl. Brefs wet d. 30 Juni och 4 Aug.

1740.

De Rotehållare som wid Afräknings- och Recenterings-möten ej insinna sig och komma ej tillstådes at gifwa bested om Båtsmansrättigheten, och hwad eljest derwid erfordras, eller ock, dereft han lagligen förhindrad är icke genom Fullmaktig eller Grantnar kan lemna fullkomligt bested, bör för uteblifwandet eller i brist på bested, plikta til Amiral Krigsmans Casan i dal. C. mt x), hörandes dock Mötena hållas på flera ställen, Allmogen til lindring, om Companiet ligger wida omkring.

Kongl. Resol. d. 1 Sept. 1741. §. 22.

Allmogen i Stolleholms Län beswärar sig i underdånighet derosiver, at deras Båtsmän närmast til Stockholm boende, warda utom de wanliga årstjenster årligen upbådade til Kongl. Amiralts Wärfwet på så kallade

x) Kongl. Brefs wet den 9 Novemb. 1795 förordnar båtarnes fördubbande.

handräkningar, Allmogens till tunga. Udring
deri skulle lända Kongl. Maj: och Kronan
till last, kan derföre icke tillåtas; dock wil
Kongl. Maj: härmed i nåder hafwa anbe-
fallt Ubeserne at låta sig angeläget wara, det
wid upfordringar till handräkningar, Allmo-
gens i den närmast hit till Stockholm belägne
Båtsmans Roterungen, icke mera eller oftare
med några utredningspersedlar blifwer beswä-
rad, än de längre bort boende Rothållare,
wid de wanliga upfordringar till ärstjenster
hwart 3:dje år äro skyldige at för sina Båts-
män anställa, emedan de förre, lika med de
sednare, desutan njuta af Kronans wanliga
Släpkläder, enär Båtsmannen till ärstjenster
upbådade blifwa y).

Kongl. Förordningen af d. 16 Sept.
1741.

Tobaksrökande, af dem som ej fyllt 21
år, förbjudes; dock sträffes detta förbud ej till
Båtsmän.

Kongl. Brevwet d. 18 Aug. 1743.

Till en jemlikhets erhållande i Båts-
männens beklädning samt till Allmogens sä-
kerhet i Båtsmanshället, at dem icke något
öfwer eller emot Contrakterne må påbördas,
bör profklädningar försärdigas, en för hwart
Län der Båtsmansh:ll är inrättadt, hwilka,

y) Jemför Kongl. Resolut. d. 21 Jan. 1748. S.
72; och d. 29 Juni 1752. S. 13.

sedan de behörigen blifwit approberade, i LandsContoren asleswereras.

Wid hwarje upfordring uprätta Com-
paniKriswarne en Bellädnings-rulla öfver
de upfordrade Vätsmännen, hwarefter be-
klädningarne öfwerfes, innan upbrottet sker,
af någon å Landshöfdingens wagnar samt
Marschens Anförare, och allt hwad som odug-
ligt besynes, strax till Noten återställas; i
hwillken händelse Landshöfdingen besörjer om-
ersättning, och enär wid denna besigtning no-
ga tillgår, hafwa Notehällarne wid Bellä-
dningsmunsstringarna, som efteråt hållas wid
Ummiralitetet, så mycket minder någon cas-
sation at besrukta.

**Kongl. Resolut. på Allmogens allmän-
na Beswår d. 10 Sept. 1743.**

5. §.

Den afgift af 24 öre G:mt, hwillka No-
te- och Rusthällarne, efter wanligheten, be-
tala til RegementsFältskärerne för besigtning-
gen af deras nylegda manskap, finner Kongl.
Maj:t falla Allmogen aliför dryg i propor-
tion af det ringa beswår som Fältskärerne
wid sådana visitationer hafwa: och pröfwar
fördenstull Kongl. Maj:t skäligt, ej allenast
at minska samma afgift til 8 öre G:mt 2)
hädanefter, ware Ummiralitets-, Regements-

2) Jemför Kongl. Förordn. af d. 29 Nov. 1756.
S. 30.

eller Stads-Jäktsskärer som besigtningen för-
rätta, utan ock strängeligen förbjuda, at,
sedan Karlen en gång blifwit besigtad och
betalningen derföre erlagd, vidare betunga
Allmogem med samma afgift, ehuru Karlen
flera resor skulle komma at visiteras.

§. 53.

Til förelöpnande deraf, at hädanefter
missbruk ej må förelöpa med sådana Karlars
förfassande ur Krigstjensten, som oaktadt
deras föregifna bräckligheter, likwäl sedermera
kunna finnas til tjenstgörande wara skicklige,
will Kongl. Maj:it härmed i nåder hafwa
förordnat, at der någon, ifrån Krigstjensten
förfassad Båtsman skulle af en annan No-
te legas och af wederbörande för gilttig för-
klaras, eller ock, utan at åter begifwa sig i
Krigstjenst, likwäl pröfwes wara af den helsa
och krafter, at han til Krigstjensten är skick-
lig, densamma då owägerligen antingen bör
gå tillbaka til sin förra Note, eller, der es
medlertid en annan i hans ställe redan wore
anskaffad, då legan til samma Note återbe-
tala.

Kongl. Resol. på Krigsbefålets Be-
swår af d. 11 Febr. 1748. §. 6.

Båtsmän få, så wäl på Landet som i
Städerna, nära sig med det handwerk de
lärde, men förbudne at bruka Pojkar, Läro-
gossar eller Gesäller, samt at inrätta någon

werkstad, eller sätta sig tillsammans, såsom det icke eller må tillåtas at för sig ensamme idla Skräddare- och Skomakare-handverk, Gerningsmännen på landet til försång a).

Kongl. Resol. på Allmogens Besvär
d. 21 Jan. 1748. 7. §.

Kongl. Maj:ts nådiga wilje och befallning är, det Unnitets-Collegium wid alla händelser så föranstaltar, at de Officerare eller Besjening, som äro Mansskapet följaktige ifrån commenderingarne till deras hemwist, måtte under säker wård, så at hwarken ombytte eller annor skada förorsakas, medföra och Notarne tilställa de aflidne Båtmäns monderingar och beklädnings-persjedlar, tillika med det lefwande mansskapet, och deras monderingar, eller ock blifwa ansvarige samt ersätta hwad deraf brister: kunnandes man til monderingarnes återförande äfwen betjena sig af den stjuts som för det hemförlofwade mansskapet upbådas.

§. 72.

Kongl. Maj:ts nådiga wilje och befallning är, at Dets och Rikets Unnit:ter noga tilse, det wid de årliga Båtmäns upbåd

- a) Jemfbr Kongl. Resol. på Stådernas Besvär af d. 28 Apr. 1789. At Krönans manskap us reslutes från Entreprenader, lefweranser och större arbetsbeställningar. Men tillåtas at arbeta på Måstares werkstäder då lågenhet dertil är, eller för Måstares rätning i kvarteren m. m.

och commenderingar til släp- arbete på Kongl. Skeppswarfwen och andra Kronans förrättningar, de närmast derintil belägne Rote- Companiers Båtsmän icke flera resor upbådas, än de andra längre ifrån belägne, på det icke det ena Länets Allmoge härj mer än de öfrige måge betungas. och de längre ifrån Hm:ne belägna Companiers Båtsmän äfwen måga blifwa tillföwade i Sjwäsendet och det dertil hörande arbete.

Kongl. Brefwet d. 16 Aug. 1748.

De af Rote- och Indelnings- Båtsmännen som hafwa hustru och barn, eller eget näste i Landet, kunna utrikes så permitteras, men icke de ogifte, så framt de ej för deras återkomst kunna ställa borgen.

Kongl. Resolut. på Allmogens allmänna Besvär d. 29 Juni 1752.

§. 13.

Kongl. Maj:t finner skäligt, at då Båtsmän utcommenderas i Kongl. Maj:ts och Kronans tjenst, jemlikhet och ordning Rotar emellan må iakttagas, så at den ene icke warder mera och oftare än den andra med commenderingar och sin Karls utredning beswärad, såsom ock, at wid hwart commando icke flere karlar må upbådas til samlingsplatsen än werkeligen behöfues, hwilket wederbörande åligger at i det nogaste iakttaga.

Kongl.

Kongl. Resolut. på Allmogens allm.
Besvär d. 29 Novemb. 1756.

§. 30.

Den RegementsJältfär som hädanefter påstår och tager mer än 8 öre Ö:mt för en Karls besigtning, eller upbär betalning för en Karl, för hvilken besigtningsskiffen en gång förut blifwit erlagd, skall, första gången han dermed beträdes, plikta 50 dal. Ö:mt, och andra gången mista tjensten: skolandes Rust- och Rothällarne äga frihrt at icke allenast sjelfwe bewista besigtningen, utan ock, om de så behaga, dertil kalla 2:ne goda män, som kunna vittna, huru mycket Jältfären för besigtningen upbär.

I det öfriga böra Jältfärerne i besigtningsskiffen införa för hwad fel eller sjukdom Karlen ogillas, och dertill Karlen finnes af annan beskaffenhet, skall Jältfären wara sin tjenst förlustig.

§. 53.

Allmogen klagar, at unge och friske Båtsmän, under hwarjehanda föregifwande, förskaffa sig affsed, Rotarne öwetterligen, samt utwerka sig Befallningshafwandes frikallelse ifrån widare krigstjenst, med mera.

Detta finner Kongl. Maj:t strida emot många för detta utfärdade Kongl. Resolutioner, såsom på KrigsBefällets Besvär af den 13 Dec. 1724, 2 och 29 §. §. och på Allmogens af år 1723, 45 §. — 1727, 20 §. —

1731, i §. — 1739, 38 §. och 1743, 53 §. hwilken siftnämnde uttryckeligen förmår, at om någon ur krigstjensten föräffledad gemen, sedan åter finnes til krigstjensten ställig, så bör han owägerligen gå til sin förra Kote tillbaka, eller, der en annan redan wore anställd i stället, då legan til samma Kote återbetala.

Befälhafwarne wid Arméen och Flottan böra fördenksfull sjelfwe wara Rüst- och Kotehållarne för legan och all annan kostnad ansvarige, om de icke hålla hand deröfwer, at dem häremot på intet sätt må för när ske.

På det ock de misshand, som sig härwid iuritit, måga desto bättre kunna förebyggas, så har Kongl. Majt förbemälda Resolutio-
ner i följande omständigheter, nädigst welat således förklara:

1:o Inga andra attester böra antagas, när en karl angifwes för åkomsten sjukdom eller kroppsbräcklighet, böra affledas, än af edswarne Stads- Regements- eller Amiralitets- Fältskärer, hwilka dock ej böra meddela bewis, utan i synnerhet om sådana skador, som til Chirurgien höra; men skulle någon af dem utgifwa någon attest, som af klara omständigheter finnes wara falsk och oriktig, så bör han mista äran och tjensten, jämwal ersätta til Koten, hwad han dermed lidit, samt til den ändan i sit foro ofordröjellen ställas under laga ransakning och dom.

Att alla sådana Attester måste Rüst- och

Notehållare undså del, på det de innt det resolueras til affsed, kunna få annala om något med skäl woro derwid at påminna.

2:o När en Karl fått affsed, för det intet hopp varit om desß bättring, och någont annan Note, eller en wärsware, wil på sin kostnad låta curera honom, så bör han derom förena sig med den förra Noten: sker det ej, och karlen efteråt återvinner hälsan, ehwad det sker för eller sednare, så, i fall intet annat förbehåll emellan Noten och Karlen förut skett, då förhålles med honom efter ofwanbemälte 1734 års Resolution, dock at den som gjort kostnad på desß restitution, bör af den forra Noten få ersättning för läkarelönen, om han wil hafwa karlen igen, och må han i annat fall, icke göra på honom vidare fordran.

3:o Har Karlen, på det han måtte slipa på krigstjensten, afhändt sig någon lem, så bör han icke allenast plikta dertfore efter Kongl. Förordningen af det 3 Novemb. 1743, utan ock, om han än duger til krigstjensten, äger förra Noten, i fall karlen ej strax ersätter legan, at aflemna honom til en annan Note eller til et wärswadt Regimente å). Men är han caßerad, så må Noten antingen nyttja honom i sin eller i en annans tjenst, för half lön, til ddß legan är ersatt, eller ock aflåta honom til publikt arbete, til drß han med sin halfwa förtjenst återbetalt legan.

å) Se Krigs Art. 10 Cap. 36 §.

4:o Har Karlen genom annat swet fått affsed, så straffas han dertfore särskilt, och i öfrigt förhålles efter merbemälte 1743 års Resolution, samt nästföregående 3:dje punkt.

5:o Må ej någon Besallningshafswande gifwa någo affsedad Karl särskilt frikallelse.

Kongl. Resolut. på Krigs-Befålets och
Amiralitets-Statens Beswär den
II Jan. 1757. S. 43.

Hwad afgångne Båtsmäns Kläder an-
går, så stadgas derom i 7 §. af Kongl. Re-
solut. på Allmogens allmänna beswär af den
21 Januarii 1748, hwilket Kongl. Maj:st
på det sättet nu närmare nådigst wil förkla-
ra, at på Kronans Slepp och Fartyg, när
de aro til sjö, böra månateliga beklädnings-
munstringar hållas, och enkannerligen då nå-
gon Karl om bord sjuknar, må det som ho-
nom tilhör uptecknas, samt emot mun-
strings-rullan jämföras, så at det som då tor-
de saknas, må genast kunna efterfrågas: När
åter dödsfall ster under tjenstgöringen i land,
af de Companier som ligga Amiraliteterna
närmast, så böra Compani-Officerarne, då
Manskapet wid Kronans Warf qwarblif-
wer, låta Compani-Skrifwaren, igenom bres-
wegling med wederbörande Kronoberjent, in-
hämta besked, om Rust- eller Notehållarne,
hwilkas Båtsmän i berörde mätto dött, til-
låta at deras öfwerblifne Kläder skola för-
auctioneras och penningarne dem tilställas,

eller på förenämde sätt hemförskaffas, då dermed sedan bör förhållas, som de helst åstunda. Men hwad de Wonderings- och Bekädningspersedlar beträffar, som de Båtsmän, hwilka under commenderingar til sjöss igenom döden afgå, lemna efter sig: så många skor, strumpor, skjortor, tröjor och byxor med flera sådana persedlar, sedan alt blifwit noga upptecknad, wid Masten förauctioneras och deröfwer hållas noga annatation, som påliteligen verificeras; men widkommande hängmatten, eller hwad namn de persedlar hafwa må, som räknas för flera år, och äro af mera värde, efter dem, hwilka i land afgått, när de icke med Rust- och Rothållarnes samtycke blifwit förvittrade; så böra CompaniOfficerarne derwid ställa sig högstbemälate Resolution til noga och underdånig esterlesnad, samt derhos draga ofelbar och säker försorg, at Rust- och Rothållarne tillika riktigt undså panningar för de aucionerade persedlar, jemte förenämde bewis öfwer beloppet: larandes genom berörde försäljning persedlarne så minskas, at de efter 1748 års ofwan åberopade Kongl. Resol. beqwämligen kunna wärdas och forskaffas.

Men när större eller owanlig afgång igenom dödsfall händer, så böra AmiralitetsCollegium och AmiralitetsCommisarierne, hwar för sin del pröfwa hwad onndgängeligen nödigt blifwa wil, och derom så föranstalta, at CompaniOfficerarne icke desto min-

dee må kunna fullgöra mer högssbemälte Kgl. Resolut. så framt icke Manskapet dödt af smittosamma sjukdomar, då dermed efter omständigheterna så förhållas, som försigtigheten fordrar, at igenom den Högstes bistånd, förkomma smittans utbredande.

Kongl. Förklaringen af d' 12 Octob. 1757 öfwer Kongl. Förordningen af den 19 Mai 1756.

Om Båtsman utgifwit sin owillkorliga förskrifning får han ej besättas; men om dess lön eller gage til gälds betalning sökes, förhållas efter Kongl. Brefw. af d. 29 Mars 1745.

Kongl. Brefwet d. 29 April 1759 och 28 Juli 1762.

Båtsmän måge ej tillåtas at bära adelsliga Glägers namn.

Kongl. Brefwet af d. 21 Jan. 1748.

§. 38.

Allmogen i Helsingeland förbindes icke til någre Kotesufwors upbyggande; likwäl om Båtsmän hädanefter, såsom för detta skall hafwa skedt, med Kote-Bondens tilstånd, på dess ägor efter öfwerenskommande, bygga sig hus och dertil uproja jord; så bör dock hus och jord efter dess och hustruns död, jordägaren tillfalla.

Kongl. Resolut. uppå Riksdagsmannen
Jon Anderssons underd. Ansöfning,
dat. d. 6 Apr. 1789.

Rothällarne få beklåda Båtsmännen med
grått wallmar, och prof-persedlar böra vara
at tilgå wid hwarje Mönstringsplats. Krono-
betjeningen förpliktas at vara närvarande och
tillsä at icke Allmogen ster för när.

Kongl. Brestwet af d. 3 Maj 1790.

Besälhafswarne för sågande troppar anty-
das på det allvarligaste, at ofelbart vara
manskapet under marschen följaktige, och öf-
wer dem hafwa den nogaste tillsyn, til före-
kommande af alla slags oordentligheter, för
hvilka, om de hädanester hända, Besälhaf-
swarne komma at ensamne blifwa öf answa-
rige.

Kongl. Brestwet d. af d. 25 Apr. 1792.

Samtelige Note- och Rusthällare i Rikefs
provincer, de wid Regementerne i Skåne och
Finland likwäl undantagne, srikallas stån un-
derhållande af Wargerings- och Fördubblings-
manskap i fredlig tid.

Kongl. Brestwet d. 18 Jan. 1763.

Angående Vacancernes ersättande, hwar
wid Wi i nåder pröfwe at 3:ne månaders
tid enligt Kongl. Brestwet af den 24 Sep-
tember 1744 och första inrättningens början
utfärdade Kongl. Brestwet kommit Rothällarne

til godo, så böra de äfwen efter detta få njuta dem til sin förmån, så framt icke särskilte omständigheter framdeles kunde förändra oss, at härom annorlunda stadga; dock så at Vacance-afgiften betalas til den dagen ä) då Båtsmannen presteras, warandes Rotehallarne, som om ersättning fått besättning, obetaget at inom sådane 3:ne frimånader prestera Karl. Kongl. Brefwet af den 29 October 1744 påbjuder at inga andra afskedas, än de som äro gamla och orklösa, eller dertil kunna förete skäligen orsaker, och dermed förhåles än vidare på samma sätt. Men hwad deras förasskedande angår, för hwilka Rotehallarne det begära, så sinne Wi skäligen, at sådant ej må ske med mindre Karlen äfwen är dermed nöjd.

Ut dugeliga Båtsmän, som på Rotehallarnes begäran kunna undgå afsked, skola wara förpliktade at til Roten återgå, det profwe Wi kunna ankomma på godwillig förening, antingen wid afskedstagandet, eller framdeles emellan Rotehallarne: men bör ej afskedas så framt han icke dermed är nöjd. Angående de swårigheter som framdeles kunna utöta wid Vacancernes ersättande, så sinne Wi så mycket mera öfversödigt, at I dertwid uprepaf alla de förordnanden, som för år 1739 blifwit utfärdade om wite och straff för de Rotehallare hwilka ej inom den föreskrifna tiden

ä) Se Kongl. AmiralitetsCollegii Resolut. den 9 April 1783.

anskaffa Karl, som Wi, sistnämde år på Ri-
kets Ständers tillsyrkande, dem uphäfuit af
den orsak, at sjelfwa Reglementet af år 1685
och Kongl. Förordningen af den 23 Maj
1690 i thy mål ej gifwa någon anledning.

Kongl. Br. d. 14 Octob. 1766.

Kongl. Maj:t pröfwar skäligh, at den Ro-
te som inom den i Contrakterne utsatte, tiden icke
kan förse sig med Karl, utbetalar hela Karlens
lön och $\frac{3}{4}$ af des hengkall, och Gläpellsädnin-
gen räknadt efter den årliga Markegången.

Kongl. Resolut. på Allmog. allm. Be-
svär d. 9 Decemb. 1766. §. 70.

Samtelige Rotehållarne beswära sig deröf-
wer i underdanighet, at wederbörande Embets-
män upbåda Båtsmän til privates tjenst, at hug-
ga eke, idka sjöfart, fiskeri och annat arbete,
anhållande om nådig ändring deri så at de,
som åtaga sig något för Kronan at syhla,
sjelfwe måga anskaffa sig arbetare.

Kongl. Maj:t har härpå til nådigt swar
lemna welat, at om Rotehållarne förstå så-
dant arbete, som enskilt åtaga sig at utföra
för Kronans räkning; så kan Kronan och
Riket icke betagas des rätt, at til des och
det allmännas tjenst nyttja des Manskap, an-
ringen det sker under tillsyn och befäl af Of-
ficerare, eller om Kronan för des bättre ut-
komsts skull, tingar med enskilt personer, och
de för Kronans räkning med Kronans man

skap det samma efter Contract utföra; Men skulle Notehällarne mena enskilt arbete, enskilda personer til nytta; så bör ingen upbådning dertil ske, helst sådant i förra Resolutioner uttryckeligen är förbudit, utan ankommer det i slika händelser på beting och öfverenskom- melse Allmogeti och wederbörande emellan.

Kongl. Brestwet d. 10 Decemb. 1766.
förordnar:

At CompaniChesfen och Löjtnanten bör wara marschen följaktig när antalet går til 75 man och deröfwer. Lieutenanten när antalet är 50 och deröfwer. Wid mindre Commenderingar åtminstone 15 man, UnderOfficer ö) samt påbjuder Marche forcée. Förbjuder Båtsman at föra kista eller skrin med sig a).

Kongl. Brestwet d. 22 Jan. 1776.

Hwad angår at de mesta Fördubblings- Båtsmän besunnits obefarne och of mindre god kroppskällning för de Skepps-arbeten som om bord förefalla, hwilket skall härröra derutas; at Recruterna blifwa på LandsCancellierne i orterne upwiste och antagne iunån de på AfräkningsMöten warda presenterade och i Kullan inskrifne. Så pröfwe Wi, til

ö) Widare ses Kongl. Förordningen af den 31 Mars 1789, och 15 Sept. 1791.

a) Ytterligare förbyd den 15 Sept. 1791.

förelömnande här af, och intil dess någon ny Författning i detta ämne kan blifwa widtagen, bäst wara, at Rothällarne wäl måga låta anteckna Recruterne på Lands-Cancellierne, men at de icke förr än i Compani-Officerarnes närvaro wid de årliga Ufräknings-Möten böra så approberas, efter upptedt Fältskärs betyg at Recruten finnes frisk och färdig til sina lemmar, då Karlen först i Kullan införes; hwarom J fördenstull hafwen Landshöfdingarne och de flere wederbörande at förståndiga.

Wi sinne widare det Rothällarne sig begifwit, at i stället för den nu brukelige Båtsmän-beklädnungen prestera en skanslöpare b) til ursatt längd, med rewerer för bröstet, jemte en kortare Tröja med foderwäs och ett par byxor af mörkblått wallmar, med tilhöriga mesingsknappar; samt desutom et par widbyxor af segelduk, jemte en kantad Skotthatt, hwilket i kostnad ej skall öfverstiga den förr wanliga beklädnungen; och som detta tjemar til at winna en likhet öfwer alt i Båtsmansbeklädnungen; så lemne Wi til et sådant beklädningsfätt Wårt nådiga bifall, med det af Rothällarne tillagda wilkor, at de sjelfwe måge få besörja om wallmarens tilverkning och färgning samt foderwäswens och klädernes försärdigande, i hwilket afseende en profklädning bör emot betalning af

b) Kläderna göras efter modell och nya Swenska dragten, se 1780 års Gen. Munstr. Instr. 7. S.

Notehällarne genom eder försorg fändas til hwart län.

Kongl. Brefwet d. 20 Maj 1776 för-
mär :

Uti Notebåtsmännen skola inöfwas i de delar af Infanteri-kunskapen, som Kongl. Maj:ts til den ändan approberade Regle-
mente innehåller och utsätter; samt, jemte Kongl. Br. d. 25 Februari 1779 förordnar, at Notehällarne böra i stället för huldans-
säckar förse deras Båtsmän wid afordrin-
gar til ärstjenst eller GjöExpeditioner med
lädersäckar, jemte läs för de samma- så ock
med skothattar i likhet med alt det öfriga
Båtsmarshället c).

Kongl. Br. d. 2 Novemb. 1780.

I Vacance afgift betalas ej allenast pen-
ninge utgifterne efter 3 dal. G:mt Riksdä-
lern, utan jemwal persedlarne efter markegång.

Kongl. Br. af d. 6 Dec. 1782.

Båtsmans inskrifnings penningar, som
före 1719 blifwit påbudne at utgöras, böra
erläggas efter 3 daler G:mt för hwarje R. d.
specie. d).

c) I R. Br. d. 25 Febr. 1779. utsattes lädersäcks
fens längd til 5 quarter och dess bredd til en
aln.

d) Belöper för Ordinarie Karlen 16 och fördubbs
lingen 8 skill. sp.

Kongl. Br. af den 14 Mai 1783.

Förordnar at Rust- och Kotehallarne skola gifwa deras Båtsmän fördubblad lön. e)

Kongl. Br. af d. d. 31 Aug. 1785.

Båtsmän, som upträcka någon af Under-Officerarne eller andre besjenter wid warfvet för begången otrohet f), njuta en belöning af minst 10 R: d och deröfwer, g) men så deremot icke lösgifwas från Kronans tjenst.

Kongl. Brestwen af d. 29 Mars 1787
och 1 April 1790.

Hwad beklädningen beträffar, så hafwe Wi pröfwat en noga likhet i färgen på Båtsmans Jackor icke wara af särdeles betydelse, då detta Manskap aldig kommer at nyttjas till parad: hwarföre Wi i nåder wele tillåta, at Allmogen efter sin nderdåniga ansökning och förwa waligheten må få lemna sina Båtsmän Jackor af grått wallmar, det de sjeltwe kunna tilverka, och hwarigenom de således winna någon lättning i sina omkostnader.

Widkommande den i några orter öfwerflagade förändringen med hattarne och wästars aflemnande i stället för listtycken, så

e) Twå R: d 32 still. sp.

f) Till högre belopp än 3 R: d 16 still. wårde, se R: t. Art. af år 1798 Cap. 8 S. 6.

g) Dem Kronan förskuter. och af den brottsliges egendom ersättes; ibid.

Kommer det at derwid förblifwa, emedan det dels icke ländert til större kostnad för Allmogen, dels är en följd af nya kläddrägens införande.

Euligt sistnämnda Kongl. Bref tillåtes Allmogen öfwer hela Riket at gifwa sina Båtsmän hela beklädningen af grått wallmar

**Kongl. Förordningen af d. 31 Mars
1789.**

1 §.

I synnerhet hafwe Wi nu i nåder welat förnya hwad särskilt om Båtsmäns upfordring och inställande til tjenstgöring blifwit förordnadt i Wårt för Orlogsflottan d. 7 Aug. 1776 utfärdade Reglemente, och derjemte öfwer Wårt nådiga Bref af d. 7 Octob. 1772, hwarigenom i nåder tillåtes at 4 man på hwart 100:de såsom Notmästare måga wid upfordringar så i landsorten qwarblifwa och CompaniChefer för dem åtnjuta lika förmöner med det upfordrade Manskapet, lemnade den nådiga förklaring, at denne förmon endast har afseende på fredlig tid, och de tillsälen at sådant utan hinder och affaknad för Wår och Rikets tjänst ske kan; och ehuru Wi än widare i nåder samtycke, at CompaniChefer för desse Notmästare må anordnas lika förmöner med det upfordrade manskapet, så hafwe Wi dock härigenom i nåder welat förordna, at derunder icke må begripas de i orren qwarlemnade Notmästares bekläd. och utred.

ningas persedlar, hvilka i sådant fall icke böra af Notehällarne hwarfen med penningar eller på annat sätt betalas, äfwen som i lika händelse Notemästarnes skjuts och förplägning för Kronan besparas h).

Flottans Befälhafware och wedetbörande Landshöfdingar, hwar för sig, hålla noga hand deröfwer, att Notehällarne icke warda beswärade med BåtsmansBeklädningarnes upwisande wid Ufräknings och RekruteringsMöten, utan i de fall, at werkelig upfordring sker, samt at tillika deras inseende sträcker sig derhån, at quarlätenskapen efter Båtsmän, som under upfordringar med döden afgå, forestaffas til Landsorten på sätt, som derom särskilt stadgadt är. i)

3. §.

Inom hwarat Compani är ock CompaniChesfen förpligtad til behorlig ordnings iakttagande i den wägen; at wid upbåd til Flottan eller annorstädes, hwar Båtsman, Notemästarne inbegripne, blir upfordrad i sin tur, och at ingen, som derefter bort tagas til tjenstgöring, må lemnas hemma utan fullkomligt laga förfall. k)

Hindras Karlen af laga förfall bör så-

h) Förändring i denna §. ses af Kongl. Br. dat. den 4 Maj 1798.

i) Se Kongl. Resol. d. 21 Jan. 1748, §. 7. och d. 11 Jan. 1756. §. 43.

k) Lemf. 1798 års Sw. Art. 10 Cap. §. 16. 12 Cap. 2 §.

Blifwer någon upfordrad Båtsman af motwilja och tredsko efter, eller icke i rättan tid sig inställer, så äger Compani Offleceraren dermed at förfara efter Sjö. Art. 1)

Hindras Karlen af laga förfall, bör sådant styrkas med strifteliga och trovärdiga bewis af GocknePräst, edswyrne Fältstacare eller Kronoberjent, hwilka bewis uptes för den Flaggman eller Offlecerare som Manskapet på tjenstgöringsstället minstrar, och sedan affändas till Landshöfdingen i orten, för at om riktigheten deraf undersöka. Derwid äga både Notehållare och Båtsmän rättighet at angifwa, om härwid orätt tilgår.

Det bör ej förmodas at någon CompaniChef skulle wid upfordringen brukta egenmyta och underslef, så at Manskap utan bewisligen laga förfall qwarlemnas i Orten. Händer d et likwäl af honom eller Compani-strifwaren, eller ock af den som til upfordringens och Lågets verkställande varit utsedd, bör den skyldige mista tjensten, och den hemma lemnade Karlen straffas särskilt efter Sjö. Artitlarne. m)

Den Båtsman som wld Munstringen sådant angifwer, bör icke allenast upmuntras med

1) Jemf 1798 års Kr. Art. 10 Cap. 20 §. Am. Coll. Cirkul. d. 10. Maj 1753.

m) Jemf. 1798 års Kr. Art. 10 Cap. 20 §. 13 C. 1 §.

med penningebelöning utan ock vara fri från Kronans tjenst, om han det åstundar och den brottslige skaffar Røten annan Karl i stället. Derjemte den brottslige, honom och Røtehäl-larne til straff för urebliswandet, bör göra wid Flottan tjenst dubbel så lång tid som han försummat.

10. §.

Wid Båtsmans-marcher til och ifrån Flottan ställer sig Anföraren til nogaste ef-terrättelse de befallningar, han för hwart Dag undfar af Flottans Befälhafware til god ordnings hållande med Mannskapet, så at i stöd af Wårt nådiga Påbud ingen af de Ge-mene eller andre måga under Däget på Bon-de, des Hustru, Barn, eller Tjenstefolk för-öfwa waldswerkan, som då genast, enligt hwad stadgad är, bör undersökas och straffas.

13. §.

Blifwer någon Karl så sjuk under durchtåget at han ej medfölja kan, låter an-föraren med KronoBersjeningens biträde för-lägga honom på tjenligt ställe, at njuta nö-dig wård och stötsel, hwarom Anföraren til-likka gör berättelse til Landshöfdingen, som widare drager försorg om den sjukes förpläg-ning, till des Karlen så frisknar, at han kan fortskaffas til tjenstgöringsstället; om han dit upbådad är, eller ock til sit hemwist såsom hemförlofwad. Kostnader på swårare skador, som Båtsman på tåg åkommit genom olycks-

Händelser, ersättas särskilt af det Werkets Statsmedel, der han arbetar, eller til tjenstgöring warit ärnad.

14. §.

Påbjuder Marche Forcéés äfwen och i fredlig tid, då det utan landets olägenhet ske kan. Då icke flere än 6 man måga wara om en waqn med 2:ne hästar, och icke längre dagsresa än om Mannskapet ginge til förs; inga andra rastedagar än Sön- och Helgedagar, men eseer Gudstjensten, på dessa dagar, må tagandet fortsättas.

Kongl. Br. af d. 13 April 1790.

I anledning af hos Ds deröfwer anförd klagan at Båtsmans - Notehållare biswit ålagde förse det nya anwårfsda Mannskapet, så af ordinarie som FördubblingsBåtsmän, med ny utredning af de persedlar för hwilka Mannskapet i 3 år bör göra tjenst, oaktade Notehållarne förledit år sina Båtsmän med dessa persedlar fullt ut försett, hafwe Wi i nåder sunit godt i allmänhet stadfästa och förordna, at enår Mannskapet efter Författningarne blifwit behörigen utrustadt, och Notehållarne salunda sin skyldighet fullgjort, böra Rotarne af Kronan njuta ersättning för hwad deraf inom den utsatte tiden förloras; hwaremot det åligger Compani Chesen, eller i händelse han ej tillstädes är, den Skepps-Chef eller Officerare under hwars befäl Båtsmännen stälde äro, at de den förestrifne tid

den kunna bibehållas. Och bör den Office-
rare Och och Kronan tedogöra för de Mon-
derings- och Utrednings-persedlar som icke äro
nyttjente, men förlorade då någon Båtsman
inom de 3:ne förestripna åren undfar affsed
eller med döden afgår.

Kongl. Bref d. 26 April 1790.

Båtsmännen äro under all slags com-
mendering på 6 Månader och deröfver be-
rättigade at nyttja Rotens beklädning.

Beträffande ersättning af Båtsmännen
för Rotekläderne, så emedan desse Kläder efter
6 eller flere månaders nyttjande icke kunna
anses för fullkomlig utredning til et nytt
Dag, allraminst wid Sjöcommenderingar, då
de under ständigt bruk snarare förslitas, så
är billigt, at de öfverlefwor af Rotekläderne
som Karlen efter commenderingens slut kan fö-
ra hem med sig, böra honom för des nödiga
beraning äfwen under wilstandet i orten til
godo komma utan ersättning.

Dågorningen af d. 15 September
1791.

4. §.

Hwarje Båtsman äger at hafwa på
eller med sig de honom enligt Contract be-
städde tu par strumpor, 2:ne skjortor, et par
flor samt jacka, tröja och byxor, jemwäl nå-
gra egna kläder för ombyte i wätwäder; så-
som ock de så kallade utrednings eller 3 års

ptresledar, bestående af Nya, hängematta och Bullfång eller Pajrad, hwilket allt jemte en ladersäck til förwarande af hwad han ej under tåget nyttjar bör stiga i wigt ungefärligen til fem L.

Emot förbudet af den 10 Decemb. 1766 må ej tillåtas Båtsman at föra lista eller skrin med sig.

13. §.

Finnes i Troshwagnar, eller Packor, eller Båtsmanssäckar andre eller flere saker än de här ofwansföre omförmälte, så skola de uttagas och lemnas på stället hos wården, til ägarnes ombesörjning.

Kongl. Brefwet til StorAmirals-Emb. för Orlogs och Arméns Flottor, af d. 9 Nov. 1795

På det Båtsmanshålllet äfwen hädanefter ej må warda upsyllt med gammalt och dertil mindre tjenligt manskap, så kunne Wi icke tillåta det någon, af de utaf Noten behållne FördubblingsBåtsmän, som äro äldre än 36 år, må under hwad sken som helst til ordinarie Båtsmän infättas.

Ufräkningsmöten måga hädanefter på de mötesplatser, der det sig göra låter, så hållas å Rådskustw. eller Lingshus. Compani-Chefer eller de Officerare hwilke slika möten förrätta, så wäl som Companiskrifwaren, måga så begagna, under den tid förrättningen påstår, inqwartering in natura. I anseende

der till at Notehällarne dels uteslifwa från de ärliga Ufräkningsmöten, dels ock til mötet affärda otjenliga personer som inga besked i förekommande frågor kunna afgifwa, anse Wi i nåder nödigt at de härwid fastställde böterne måga i likhet med andra böter höjas til dubbelt hwar gång, då en och samma Notebonde från Ufräkningsmöte uteslifwer, eller affänder otjenlig fullmäktig n) Stads-Notarne härifrån undantagne.

S. D. Circ. til Herrar Landshöfdingar.

Com wi i nåder inhämtat, dels at Notehällarne wid Båtsmanshället på flera ställen gifwa sine Båtsmän penningar i stället för beklädnad, ehuru Wi genom nådigt Bref d. 20 Febr. 1783 o) befallt at Notehällarne böra med beklädningspersedlar in natura sina Båtsmän förse, dels at Klagomål förspotts öfwer bristfälliga Torp, dels ock at stridigheter förekommit om Notehällarnes och Båtsmännens gemensamma rättigheter och skyldigheter; så är til eder Mår nådign wilja och befallning det J så noga tilsen, at några Contracter emot förenämde Wårt nådiga förordnande icke warda ingångna emellan Notehällarne och Båtsmännen om penningar i stället för beklädnad, och at sådana redan

n) Kongl. Brefwet af d. 30 Juni och 4 Aug. 1742 utsätter plikten til en dal. S:mt.

o) Kongl. Brefw. af d. 20 Febr. 1783, angår Båtsmanshället i Bleking och Södermöre.

afslutade Contracter såsom olagliga blifwa up-
hafna, som ock, hwad angår de öfwerklaga-
de bristfälligheter å Torpen, och i fråga sat-
te rättigheter och skyldigheter emellan Not-
hållarne och Båtsmännen, at ej mindre i möj-
ligaste måtto söla förekomma urakelåtenhet i
desse delar å Notehållarnes sida; än afwen-
til laga och skyndesamt slut befordra de Fla-
gomål som ifrån Generalmönstrings- förrätt-
ningar och Ufräkningsmöten vil eder blifwa
öfwerlemnade eller statudeles öfwerlemnas.

Utdrag af Kongl. Br. d. 11 Decemb.
1797.

Wi hafwe wäl under d. 25 Nov. 1790
i nåder tillåtit at sjerdedelen af det ordina-
rie Noterade Båtsmanshället i Riket skulle
tills widare få stå Vacant p) emot Vacan-
ce afgifits erläggande; dock sam Wi i nåder
inhämtat huruledes derigenom de öfrige No-
tarne som hafwa sina Båtsmän effectiue blif-
wa ålagde tvågnäre tjenstgöring; samt at se-
dan effectiue styrkan blifwit instränkt, Kro-
nans arbeten icke medgifwa et så långt uppe-
håll som Contracterne stadga, utan upfordrin-
gar oftare ske måste, hwarigenom den tunga
de effectiue Notarne deraf erfara är nog mär-
kelig; så hafwa Wi af sådan anledning i nå-
der pröfwat nödiget förordna, at de Båts-

p) Kongl. Brefwet af d. 2 Aug. 1762 och d. 20
Decemb. 1777 lemnade Notehållarne frihet at
hafwa 30 Vacancer på hwar 100 nummer.

mans Notar, hwilla på förenämde sätt Hast
sina Båtsmän vacante, böra efter hand och
inom nästkommande års Slut dem recruterat
och anskaffa, hwarigenom Landets Ordinarie
Båtsmän wid påkommande tilfällen genast
måga wara at tilgå, samt den lindring för
de effective Notar i fredlig tid winnas, at
Commendering ej behöfwer ske öfwer Con-
trakterne; hwarom Wåra nådiga ordres til
wederbörande Landshöfdingar afgå. Det på
det upfordringen äfwen må i jenn ordning
ske, är härmed wår nådiga wilja och befall-
ning det I wid skeende commenderingar iakt-
tagen den nogaste ordning, så at ingen No-
te må mer än den andra beswåras, och då så
händer at den Båtsman, hwars tour til
commendering infaller, af laga förfall blifwit
hindrad, hwarigenom en annan i des ställe
måste beordras, bör den hindrade wid följan-
de upfordring för honom commenderas.

Utdrag af Kongl. Br. dat. d. 4 Mars
1798.

II. §.

Cedan Wi, emot det at rese- och bo-
ställespödnigar som på Stat bestås Cheferne
för Noterade Båtsmans Companierne, jemte
aflöning för Notemästare indrages, samt nytt-
jandet af Ordonance, wid Wår onåd för-
bjudes, i nådig skrifwelse af den 4. Decemb.
1797 i nåder tillagt nämde Chefer wid Dr.
logsfloottan i årlig ersättning 100 R. d. hwar

dera, samt Cheferne wid de indelta Companierne, i anseende til deras storlek 150 R:d, så wilja Wi nu emot enahanda willkor i nåder samttycka, at Chesen för Stockholms Compani, och de fyra Cheferne som hafwa roterade Companier lydande under Stockholms Escadern, samt 2:ne för norra Roslags Companierne under Sweaborgs Escadern, må erhålla 100 R:d hwardera i ersättning, samt CompaniChesen wid Ålands och Södra Finlands Compani 150 R:d.

GUSTAF ADOLPH.

Carl Lagerbring.

Bihang.

De tilfållen som för laga förfall skola anses, när någon Båtsman kan permitteras från uppföring äro: 1:o när wådeld def egendom öfvergått: — 2:o när hustru och barn äro illa sjuka: — 3:o när honom arf tilfallit och han til def wårdande behöfwer blifwa hemma: — 4:o när han förut privat q) arbete eller sjöresa r) sig åtagit. Hwarom se Kongl. Alm. Coll. Resol. af d. 16 Mars 1737.

De attester som wederbörande Notar gifwa angående deras Båtsmäns förasskedande, skola för så mycket mera riktighets skull antingen med Kyrkoherdens i Församlingen eller med någon Kronobetsjents underskrift, med undersättande af def character, warda bestyrkte innan de presenteras eller kunna för gilltige anses. Se Kongl. Alm. Coll. Cirkul. den 16 April 1747.

Båtsman njuter icke bewiljad permission til gods innan han til wederbörande Compagniskrifware betalt permissionsafgiften. Se K. Alm. Coll. Resol. d. 24 Sept. 1766.

Båtsmän som afwika, böra icke såsom rym-

q) Förstås privat tjenst, och antagit hemmansbruk. Se Drl. Flott. Regl. af år 1776, 94 S.

r) Kongl. Förordn. af d. 25 Oktob. 1733 och K. Artiki. 10 Cap. 15 S. ländertil esterrättelse wid Sjöresors antagande.

mare affkrifwas innan 4 månader efter det Che-
 fen meddelat des föreskrift til wederbörande Her-
 rar Landshöfdingar om Karlarnes efterlys-
 ande. — Skulle det sedan förspörjas at kar-
 larne inom förberörde 4 månader kommit til
 rätta, så tilhör lönen InqvarteringsCasän
 (numera KrigsmansCasän) ifrån den dagen de
 först blifwit saknade til des återkomma.
 — Men kunna de icke ertappas, så böra
 de då wid berörde månaders förlopp werke-
 ligen affkrifwas, och Vacanceafgiften, (då
 Noten njutit 3:ne frimånader til gods,)
 sedan FörrådsCasän til gods beräknas. —
 När hwarlen CompaniOfficeraren, Compa-
 niSkrifwaren, Notemästaren eller Noten we-
 ta hwarest karlen wistas, eller han rest läng-
 re, eller utan laga förfall blifwer längre
 borta, än honom warit tilskadt, s) så har
 han under samma tid förverkat lönen til
 KrigsmansCasän den Noten följakteligen,
 intil des karlen wid Hemkallet efter fullgil-
 ligt bewis eller wid Kongl. Amir sig insinner,
 bör innehålla och hos sig hafwa, til des
 den af förbemälte Casä kan upbäras; men
 Båtsmannen får likwäl behålla de öfriga,
 des rättigheter, så framt, när målet kom-
 mer lagligen at pröfwas då ej annorlunda
 blifwer dömdt eller resolveradt. — Noten,
 om han ej sjelf får rätt på karlen, bör icke
 des mindre hos CompaniOfficeraren påmin-

s) Se R. Art. af år 1798. 10 Cap. 15 §.

na, då CompaniChesfen genom memorial å
behörig ort anstaltar om Karlens efterlysning.
Se Alm: Coll. Circulärer d. 10 Maj 1753.

För de Båtsmän, som emellan Gene-
ralMönstringar anmälas til affsed, och äfwen
de som finnas til gratial berättigade, böra
Kotarne i förra fallet först höras, och i sed-
nare händelsen, i afseende på åtnjutandet
deras, behöriga bewis infördras, och i båda
afseenden jemte anmälandet insändas. Alm.
Coll. Circul. d. 29 Januarii 1778.

Om Båtsman inskrifwes inom medlet,
eller hälften af den månaden som följer näst
efter stämånaderne, bör Koten icke graveras
med vacanceavgift för den samma; men om
Karl i nummer insättes sedan denna första
hälft af månaden förlidit, så kan Koten ej
undgå at för hela månaden til Kronan be-
tala vacanceavgift. Alm. Coll. Resol. d. 9
April 1783.

De Båtsmän som lärt guldsmeds eller tenn-
gjutare handverket, få ej göra tilverkningar
å landet, men wäl i städerne hos lagligen
tillförordnade Mästare, samt under deras
stämplar, såsom gesäller. Se Kongl. Commer-
ce Coll kungörelse af d. 14 Dec. 1762. Jem-
för Kongl. Resol. på Städernes Beswär af
n. 28 April 1789.

Förasskedade, förlamade och orkeslöse åt-
njuta gratialer af Alm:ts KrigsmansCasen
under följande Klaser.

Första Klåsen.

I denna Klåsen undfar hwardera 15 R:d specie årligen, och intagas deri inga andra än de som wid werkliga krigstilsfälligheter emot Rikets fiender förlorat arm och ben, eller på annat sätt blifwit alldeles förderfwade, i hwilket fall en hwar, som finnes hafwa gjort sig förtjent til et sådant gratial, bör hos Kongl. Maj:t försilt af Collegio der- til i underdanighet anmålås.

Andra Klåsen, Förlamade.

Der intagas de som mistat endera af förenämde lemmar, eller eljest antingen emot fienden eller under tjenstgöringen blifwit så skadade, at de genast dersöre måst affkedas, bestås årligen

1 RoteBåtsman 7 R:d.

Tredje Klåsen, Förlamade.

Der intagas de som wål icke mistat arm eller ben, men ändock i tjensten til någon lem blifwit så skadade; at de antingen genast eller kort derefter, måst affkedas. I denna Klåß bestås årligen

1 RoteBåtsman 6 R:d.

Fjerde Klåsen, Drckeslöse.

Der intagas de som genom troget och bestedeligt upförande gjort sig til underhåll wärdige efter en längre tjenstetid. I denna Klåß bestås årligen

1 RoteBåtsman 2 R:d.

Femte Klasen, Orkeslöse.

Derunder beglipus de, som tjent i for-
tare tid, af 15 år och deröfver, ärligen.

1 NoteBåtsman 2 N.d.

Alla andre, såsom orkeslöse affsedade
hvilka icke tjent Kronan i 15 år, äro icke
til något gratial berättigade. — I 4:de och
5:te Klaserne kommer icke heller någon gratia-
list såsom orkeslös, til årnjutande af under-
håll sårr än han uppnått deß 60:de års ål-
der, med mindre icke med behörige bewis ful-
leligen blifwit bestyrkt, at den affsedade in-
om sådana 60 lefnadsår blifwit genom sjuk-
dom och tiltagande bräcklighet alldeles ur
stånd satt, at med arbete förtjena något til
sitt nödforstiga uppehälle. Se Kongl. Am-
Coll Rung. af dñ 30 Nov. 1786.

Båtsmansenkorna tundså gratial ur Unt.
KrigsmansCasån efter 1696 och 1783 års
Reglementen.

Lösen, för så kallade legopass 36 skill.
specie, utom den til Kongl. Maj: och Kro-
nan förut påbudne afgiften t) Se General
SjöMtil. Cont. Nelsol. den 26 April 1794.

KrigsmansCasåns inkomster af Båts-
mansinstrifningspenningar och 6 öre C:rimts
avgift skola ofördrojligen lefwereras til be-
rörde Caså: och utlysningarne, til de årlig-
ga Afräkningsmötens hållande, böra påbju-
da, at hwar och en Båtsman skall taga 6

t) Se Kongl. Brefsuet af d. 13 Juni 1732. 4 S.

bres afgiften ($1\frac{1}{2}$ fl) med sig, hwilken, då hatts namn wid mötet upropas, erlægges til Companistfriswaren. Insendet häröfwer äligger CompaniChefen. Se Admir. Coll. bestut d. 19 Dec. 1750.

Då någon RoteBåtsman bör, upläses hans förhållningsbok i Församlingen i stället för personalier. Se Arméens Flottas hus-hålls Reglementte af år 1766.

För de Båtsmän, som varit nyttjade til handtverk och timmerarbeten, skall deras högsta dagspenning, fräjd och handtverk införas i förhållningsböckerna. Se Orlogsflottans Reglementte för warfwer och Art. af år 1770.

När Manskap upbådas, böra Rotehållarne förse dem med utredningspersedlar som Contrakterne föreskrifwa. — CompaniChefen besigtigar persedlarne i orten. — Den Båtsman som wid inmönstringen anmäler underslef med hemma lemnadt manskap¹ bör icke allenast upmuntras med penningebelöning, utan ock wara frei från Kronans tjenst om han det åstundar, då den brottflige bör skaffa Roten en annan dugelig Karl u) — För antagit hemmansbruk må Båtsman i Orten gwarlemnas, dock är han skyldig skaffa Karl i sit ställe. — Nylegde Båtsmän som stå i privat tjenst då de antagas, äro fria från upfordring til nästa Stråmmodag.

u) Widare här om ses i Kongl. Förordningen den 31 Mars 1789. 9 S.

Ge Örlogsflottans Reglemente af år 1776. §.
§. 89. 90. 93. 94.

All Capitulation, icke mindre wid Noteringen än Indelningen, bör i följe af Kongl. Brefwet den 26 Maj 1778 hädan-
efter uphöra. — CompaniÖfver få hwar-
ken affleda eller förflytta någon Båtsman i-
från en til en annan nummer. — Båtsmän-
uens grå wallmarskläder förfärdigas med blå
ståndkrage, axellässa, och uppslag samt hia
infattning i sommarna. — Båtsmännens ål-
der wid antagningen är wist 16 och högst
36 år. — Under wistandet i Landsorten för-
delas Båtsmännen i wisa Notar a 10 man
i hwardera, af hwilka en utses til Note-
mästare, hwars skyldighet ibland annat är
at noga gifwa akt på manskapet i Noten så at
icke någon utom Notehållarnes lof och No-
temästarens wettskap blifwer öfwer 3 dygn i-
från sit Torp eller utom Gocknen der No-
ten är belägen v), samt tilse huru Båts-
männen under deras wistande i orten lära
sig at känna Compassen, sedan de efter Kongl.
Brefwet den 22 Januari 1776 med trykta
ritningar derå blifwit försedde. — Om Båts-
man utan tillstånd begifwer sig ifrån upfor-
dringen til Landsorten, åligger det Notehåll-
arne at föranstalta hos närmaste Krono-
besjent at han blifwer återförd. Ge 1780
års Generalmönsstrings Instruktion 5. 7. 8.
9. §. §.

v) Krigs Art. af år 1798, 10 Cap. 15 §.

Notehällarne förständigas at icke undanta
dölja upfordrad eller undansticka olofligen heme-
kommen Korl. Se Gen. N. Instruktion af
d. 20 April 1795. §. 7.

Den ena Båtsmanen får icke göra tjenst
för den andra under upfordring, med min-
dre icke sådant sker med Notehällarnes sam-
tycke. hwilka således förut måste höras. Se
f. d. Stor Am. Emb. för Arméns Flotta
Reglement af d. 21 Okt. 1796 §. 27.

Utdrag af Kr. Art. af d. 31 Mars
1798.

1 Cap. 3. §.

Det af Rusthällen och Notarne hem-
manarande manskap bör af Prästerskapet i
Församlingen der en hwar är wistande, låta
sig i Christendoms-kunskapen undervisas och
skola alla af det indelta manskapet, som blif-
wa commenderode til Fälttag, möten Garni-
soner eller arbeten, wara försedde med Kyrko-
herdarnes bewis öfwer sina framsteg deri,
samt om sin kyrko eller nattwardsgång, at
för Krigsprästerne uptes.

3 Cap. 6 §.

Den som upptäcker och bewisar tilgrepp,
slufnad eller försnillning af Kronans medel
eller tilhörigheter, til högre belopp än 3 R.d,
16 skill. wärde; skall i belöning undsä 10 R.d,
hwilka Kronan förskjuter, och af den brottsti-
ges egendom böra ersättas.

10. Cap.

10 Cap. 15 §.

Båtsman som ej commenderad är, får icke utan Noteställarnes lof och Notemästarens wetskap, wara öfwer 3 dygn ifrån sitt Torp eller utom Socknen der Noten är belägen. För resor utom Länet eller til söf, söke han wederbörande Besälhanswares pass: dock må sådant icke emot Notens wilja honom lemnas.

§. 16.

Den af Krigs-ståndet, som annorlunda permitterar, än ofwan sagdt är, eller ock under Exercice- och Mötestid någon tjenstledighet bewiljar, utan att den det begär kan wisa, at hans wälfärd genom wägrande äfwen-tyras; blifwe straffad med en månads fängelse. I sält, ware lag som 9 Cap. 10 §. föreskrifwer: att mista tjensten.

§. 20.

Rymmer, eller, utan laga förfall, ester permissionstidens slut uteblifwer, någon af manskapet wid Armeen eller Flottorne, som Krigsmanna-eden aflagt; warde i Sält arkebuserad och i tred straffad första gången med tre och andra gången med fem hwarf gatulopp. Gör han det 3:dje gången, straffes med 40 par spö och tu års arbete å fästning, samt ware owärdig, at i Kronans tjenst widare antagas.

§. 24.

Den som wetherligen döfjer, hysar eller utnr wägen skaffar rymmare, eller honom icke

Te angifwer och pripa låter; straffes om han är af manskapet, såsom rymmare. Gör det någon annan, plikte 3 R.d. 16 skill., och skaffe Karl i stället. Måttar han det icke, tråde sjelf i krigstjenst, om han dertill duglig är: men i annan händelse, aftjene med arbete den kostnad som till annan Karls anwärfning uppgår.

§. 25.

Om någon angifwer rymmare, så at denne derpå gripen warder, eller ock sjelf honom fasttager ock till wederbörande öfwerlemnar; skall han dertfore i belöning undfa 1 R.d. 32 skill., som förskjutes af närmaste LandtKänteri, och ersättes i fredlig tid af Koen, hwilken äger at af hans lön innehålla, hwad deremot swarar. I Krigstid betale Kronan samma belöning.

§. 26.

Gäljer, förskingrar, byter, förstör eller förpantar någon större eller mindre del af sina monderings- reuttygs- bewärings- eller utrednings-persedlar, eller är någon Krigsman härin delaktig, eller bortkomma slipe persedlar genom uppenbar wårdslöshet; straffes om han är af manskapet, första gången med tre, och andra resan med fem hwarf gatulopp, samt tredje gången med 40 par spö. Skulle denne widare sig sålunda förbryta, öles sistnämde straff med et års fästningsarbete: och warde wid vlla dessa tilfällen skadan ersatt.

§. 27.

Hwar som utan wederbörande Compani-
Brfälskhwares skrifteliga tillstånd, af manska-
pet köper, sig tilbyter, eller til försäljning,
betalning, pant, gåswa eller lån emottager
slika persedlar m. m. eller annan redskap som
han wisste wara af sådan beskaffenhet; skall
den genast utan lösen återskaffa, eller fulla
wärdet gälda, samt desutom böra 6 R:d. 32
skill. Förgår sig krigsman på lika sätt, war-
de ansedd. enligt hwad näst föregående 26 §.
förmår.

§. 36.

Gör någon som til krigstjenst legd, wärfd
eller dömd är, upsäteligen sig dertil odugelig,
genom stympande af lem eller eljest; straffes
med 30 par spö, och ersätte legan eller wärf-
ningspenningar: men saknas hos honom til-
gång; aftjene sådant med arbete å fästning,
eller hos målsäganden, om denne det yrkar.

Cap. II. §. 4.

Manskap som med sylleri beträdes på
wakt eller under annan tjenstgöring, straffes
extrajudicialiter.

§. §. 6. 7.

Manskap får ej inlåta sig i spel om pen-
ningar eller penningewärde. Bryter någon
häremot; plikte 1:sta gången med 2, 2:dra gången
med 4 hwarf gatulopp. Beträdes han dermed
oftare, slite då 30 par spö. — Får för lider-
lighet öfwerlemnas til annat Regimente eller
strykas ur Rullarne; men icke utan Rust-ell.
Kotsh. samtycke.

12 Cap. 2. §.

Lillåter Officer någon til Troppen hö-
rande person, att utan laga försall ifrån på-
budit Dag uteblifwa; straffes såsom för ordres-
brott.

13 Cap. 1. §.

Då mönstring påbuden och kungjord är,
skola alla som til Regimentet eller Corpsen
höra, sig ojelbart derwid inställa. Blif-
wer någon af manskapet, utan laga försall,
ifrån mönstring borta, straffes som rymmare.

Båtsman, til UnderOfficer befördrad, bör,
af den lön han första året njuter, gifwa Kotten
sin fullkomliga lega tillbaka; och desutom 2 dal.
G:mt (32 ß) til Krigsm. Casan, enligt K. För-
ordningne d. 23 Maji 1690. §. 12. och d. 11 Maji
1696 §. 6.

Register.

Afgift: Legopasß, til KrigsmansCasen p. 16
Dito Expeditionslösen p. 61. Vacance
til FörrådsCasen pag. 14. 15. 44. När
den uphör, och icke belastar Noten pag.
40. 59. Beräkningsättet pag. 41. Per-
mission, för laga förfall och tilfallit hem-
mansbruk, til FörrådsCasen: Coopv. fart
til RecenteringsCasen pag. 15. 17. 19.
Betalas inuan permission njutes til godo
p. 57. Inskriftnings til Krigsm. Casen p.
44. 61. Af förverkad lön, som Noten in-
nehåller, til Krigsm. Casen. p. 58. Öf-
örs til Krigsm. Casen. p. 61.

Afdankning, se utbyte.

Affsed: när den affsedade åter går til förrå
Noten och när han återbetalar legan pag.
30. 34. 35. 36. Gamle och orkeslöse, för
skälige orsaker, på Notens begäran och Kar-
lens bifall m. m. p. 40. Ej för mindre
värt p. 13. Ej utan Notens hörande ib.

Amiralitet: anmäles förhyrd Båtsman. p. 18. 21.

Attest: om laga förfall pag. 26. Aptes wid
mönstring ib. Riktigheten undersökes af
Landshöfvingen, se Kon. Befallningshaf-
wande. Om Båtsmans affsed. af Notens
gifwen, des bestaffenhet p. 57. 59. Jält-
skärs innehåller sel eller sjukdom p. 33. Dito
oriktig gifwen 34. Bör wara Stads- Re-
gem. eller Alm. Jältskär p. ib. Skall wi-
sa de skador som höra til Chirurgen ib.

Register.

Falsk ib. Får Roten del utaf innan det refols. til affsed p. 35. A permissionsfedel, se permis. F affseende på gratial p. 59. Betalar ej Båtsman p, 26. Betalar Roten en gåna p. 30.

Approbera: wid möten, se Båtsman.

B.

Befallningshafwande, Konungens: Bewistar rekrutering p. 14. Afgifwer Svartalförteckn. pag. 25. Utgård wid Klagomål m. m. p. 12. 53. 54. Besörjer om ersättning för caserad beklädning p. 29. Läter efterlysja rymmare p. 58. Undersöker riktigheten af Uttester om laga förfall p. 48. Besörjer om sjukt manskaps förplågning under durktåg p. 49. Dito qwärlätenskapens hemstafvande efter döda p. 47. Får ej gifwa affsedad Earl särskild fritakelse p. 36.

Befälhafware: Anstaltar om rymmares efterlysning p. 59. Uro. Rotehållarne ansvarige för Legan om orätt tilgård wid affsedden p. 34. Comp. Chefen följer Marchen p. 39. 42. Dito Lieutenant, Under.Officer ib. Besigtigar beklädningspersedlar i orten p. 62. Ansvarar för hemma lemnat manskap p. 48. Wårdar sjuka under durktåg p. 49. Redogöra om 3:års persedl. förloras innan de äro uttjente p. 51. Läter uppteckna och wårda dödas saker til sjöb och lands Roten til förmån p. 36 37. Får wid masten låta forauktionera dito p. 37. Tilställer Rotarne aflidne Båtsmäns monder.

Register.

rings- och beklädningspersedlar m. m. p. 31.
47. Ansvarar för bristen p. 31. Skyldigheters iakttagande ang. perm. Båtsm. til Coops. fart eller sjöresor p. 17. 18. 19. 20. 21. 65. Dito wid Afräkn. och Recrut-möten p. 47. Dito wid upbåd p. 32. 47. 55. Ansvar för hemma lemnat manskap wid upfordring pag. 48. Skyldigheter på marsch p. 49. Comp. Cheserne få ej affreda, eller flytta Båtsm. från et til et annat nummer p. 63. Ersättning för Notemästare p. 55. Meddelar Pass med Notens samtycke p. 65.

Befallningsman, Krono, rapporterar Landsh. afgångne Båtsm. p. 25.

Beklädn. til tåg och resor p. 4. Förfärdiga får Noten sjelf besörja, se Kläder. Gifter döda återföres til Noten, se Befälh. Tagga, til låns eller låna åt andra, straff derå p. 9. Siverses intan upbrättet sker p. 29. Då Noten stragt återställles alt odugligt ib. Af grått wallmar. p. 39. 45. 46. 57. Beklädn. och utredningspersedl. för Notemästare betalas icke af Noten p. 47. Upvises icke wid Afräkn. möten om ej upfordring sker ib.

Besigtning, Båtsman bewisar Noten, se Båtsman. Urswode, se Fältskär.

Bewis, se Urtest.

Bof.; Förhållnings, upläses p. 62. Swad deri införas ib.

Register.

Båtsman, Får ej taga öfwer 11 R.d. 5 §. 4
 rst. i lega p. 4. Hjuter kost och släpkläder
 då han arbetar hos bonden, eller ock spanne-
 mål p. 5. Af Noten i krigstider och til tåg.
 p. 4. 5. Som legt Karl för sig, går i stäl-
 let om den legde rymmen p. 16. Infinner
 sig wid Skogseld p. 25. Besigtning bewi-
 star Noten, och kan tillkalla gode män p. 33.
 Afhändt sig någon lem, och ändå duger til
 krigstjensten, äger Noten förmånsrätt til kar-
 len p. 35. 67. Får ej nyttja adeligt namn
 p. 38. Icke föra kista eller skrin med sig på
 march p. 42. 52. Antecknas på LandsCanc.
 p. 43. Approberas wid Afräkn. mötet ib.
 Belöning för upptäckt underslef af hemma
 lemnat manskap p. 48. 62. Den brottslige
 skaffar Karl i stället ib. Straffes för rym-
 mande, se rymning. Bli qwar i orten om
 hemmansbruk tilfallit p. 62. I privat tjenst,
 fri från upfordring til nästa stämmodag ib.
 Til affsed och gratial mäld, medföljer be-
 hörige bewis, se Attest. Fördelas i wisa
 rotar a 10 man: en utses til Notmästare:
 desz skyldighet p. 63. Lära känna Compas-
 sen ib. Får ej wara öfwer 3 bygn från
 sitt torp p. 63. 65. Hemkom. olosligt från up-
 fordring, se Roth. Belöning för upptäckt o-
 trohet wid wärfwet och skeppsbord p. 45. 64.
 Kläder af grått wallmar, se Beklädnung.
 Straffes för uteblifwande och försummelse
 at i rättan tid sig inställa wid upfordring
 p. 48. 49. Berättigad nyttja Notens be-

Register.

Klänning på 6 månaders commendering och
 deröfwer p. 51. Får behålla Notelläderna
 efter commenderings slut ib. Får föra med
 sig på tåg ib. Får göra tjenst för en
 annan om Noten det samtycker p. 64. Hin-
 drad af laga förfall, för honom går en an-
 nanu i stället m. m. p. 55. Beträdd med
 fulleri p. 16. 67. Små til wäpnen anta-
 gas p. 13. För Domare- eller wärlagspennin-
 gar frikänd, Res. på Kr. Bef. B. 1727. §. 44.
 Fördubbl. Båtsmän förskaffar Notarne hwar
 för sig när krig påkommer p. 5. Ersättes
 lika som den ordinare p. 6. Dito i krigs-
 tider lika lön och utredning som den ordin.
 ib. Des infättande til ordinarie, se Recru-
 trita. Presteras icke i fredstider p. 13. Ut-
 tages icke til ordin. öfwer 36 års ålder p. 52.
 Straffes för utr. och 3 års persedlars förstörän-
 de, se utredn. Ersätter dito med lönen ib.
 Öfwerfaller Bonden, hans barn eller tjen-
 stefolk p. 12. Tobaksrökande af minderåri-
 ge tillåtes p. 28. Får nära sig med det handt-
 werk han lärdt; ej Gerningsmännen pålan-
 det til förfång p. 30 Arbeta hos Mästare p.
 59. Förhyrd anmäler sig, se Amiralitet och
 Magistrat. Öfning til sjö, sjöwäsendet p.
 23. 32. Fara i Östersjön 24. Dito utom Sun-
 det ib. Silstädes wid Skallning p. 26. By-
 sättes ej för owillkorlig förskrifnings utgif-
 wande p. 38. Sjuknar under durktåget, hu-
 ru då wårdas p. 49. Utinjuter gratial af Am.
 Arm. Cass. p. 60. Bewisar Catechismi förhör

Register.

- och undervisas. i Christend. p. 11. 64. Får ej
inlåta sig i spel p. 67.
Byror, af wallmar, och widbyror af segelduk,
se Kläder.
Böter, om. Roten försummar Gen. Mönstring
p. 10. Dito Afr. möte p. 27. Fördubbl. p. 53.
C.
Catechismi-förhör. se Båtsman.
Casor, Förråds, Krigsm., Recluterings. se afgift.
Casera, se affked.
Capitulation, uphäfwen p. 63.
Contrakter emellan Notehållare och Båtsmän
om penningar i stället för bellädnad gälla
icke p. 54.
Coopvaerdi-sart, öfwande i sjöwäsendet, se
Permission.
Commendering, se upbåd.
Chefer, se Befälhafware.
Compass, känna, se Båtsman.
Compani-skrifwares skyldigheter p. 29, 36. 48.
57. 58. 62.

D.

- Domare- eller Matlagspenn. se Båtsman.

E.

- Enkor, Båtsmans njuta männens lön til döds-
månadens slut p. 9. Gratial. p. 61. Dwar-
sittande efter mannens död p. 38.
Efterspaning: 4 månader p. 58.

F.

- Frimånader: 3:ne efter Vacancen p. 14. 39.
Fältskår: arfwode för besigtning p. 29. Plük-
tar om mer än 8 öre C:mt tages för en

Register.

Farls besigtning p. 33. Betyg öfwer Kertu-
tens färdighet p. 43.

Förfall, laga, p. 15, 57. Bestyrkes med be-
wis ib. Hwarom undersökes i orten, se Kon.
Befallningshafswand.

Förskrifning, utgifwen, se Båtsman.

Förplågning, se Rotmästare.

Foderwäf, får Noten försärdiga p. 43.

Fördubbling, se Båtsman.

G.

General-mönstring, försammar, se böter.

Gratial, se Båtsman.

Gårdsbruk tilfallit, se dito.

Gäld: Bränwins, öl, afräkn. ej på iön. p. 9.

H.

Hatt, Skott, p. 44.

Handräkning: Hwad då bestås, se utredning.

Hyra, antaga p. 18. Junestäende tilfaller, p.
22.

Hängematta pag. 5.

I.

Iacka, se Kläder.

Inqvartering, se möten.

Inskrifning p. 43.

Infanteri-kunskap: Båtsm. öfswande p. 44.

Inträckningar förbjudas. utläggas p. 14.

K.

Klagomål: åtgärd derwid, se Kon. Befallningsh.

Kläder, til upbod, se Båtsm. Af Noten gifue
får under permis. tiden icke nyttjas p. 25.

Skanslöpare, tröja och byxor p. 43. Bull-
fang, Paj. eller Kappräck, p. 5. 52. Wid-

Register.

byxor 43. Låter Noten sjelf förfärdiga, p. 11. 26. Bör vara goda och waraktiga p. 27. Dödas, wårdar, se Befälh. På 6 månaders commend. och deröfwer, se Båtsm. När de äro förtjente ib. Göres af grått wallmar, se Bellädn. Prof, approberas, förwaras i LandsContoret p. 29. Gläp p. 28. Wästar i stället för listtycken p. 45. Förfärdigas i likhet med Swenska drägten p. 63. Kofthället, p. 5. Med hward willkor Båtsm. njuter kost af Noten ib. eller spannemål i i stället ib.

L.

Landshöfding, se Kon. Befallninghafswande.
Lega, huru stor, se Båtsman, återbetalande,
se affked.

Lem, afhändt, se Båtsman.

Listtycke, se Kläder.

Lieutenant, se Befälhafsware.

Länsmans skyldighet p. 24.

Lösdrifsware insättes i ledig nummer, och äger
Noten förmånsrätt för wärsware. p. 14.

Lön beståds p. 4. 45. uphäres af hustrun efter
mannens död til dödsmanadens slut p. 9.

När den förwerkas p. 25. 26. Dito un-
der efterspaningsmanaderna p. 58. Junnehäl-
les af Noten ib. Disponeras under permis-
sionstid p. 22.

Lästunna, p. 5.

M.

Magistrat: der anmäler sig til sjöf perm. Båts-

Register

man p. 18. 21. Bewakar inuestående hyra, pag. 19.

Marche forcés, p. 50. Ser man om wagen efter 2:ne hästar. Sön- och helgedagar rastas. Efter Gudsstjensten fortsättes Marchen. Icke längre dagsresa än om manskapet ginge til fess ib.

Manskap, se Båtsman.

Mondering, se utredning.

Möten, Mönstring: Afräknings- och recruterings, när och huru de anställas, och hwar de hållas p. 52. 61. Fri inqwartering in natura för Befälet ib. Försumma, se böter. Beflädnings-mönstring p. 36. Försummas af Båtsman, se rymning.

D.

Ordonance, förbjndes, p. 55.

P.

Pas, se Befälhafware. Lego, se afgift.

Pernission: när och huru den bewiljas p. 17. 23. 32. Dlaglig, ansvar dertföre, se Befälhafware. När den galler, se afgift. Til Coops. resor hwar 10:de man p. 17. 23. Sedel, des innehåll p. 18. Attest dera ib. Des annotation p. 19. Karlens wistande får Noten kunnskap om, ib. Icke emot Notens wilja p. 65.

Penningar: för beflädnad, se Contrakter. Inskrifnings, se afgift. Rese- och Boståls p. 55.

Profflädning, se fläder.

Register.

K.

Recrutering: med Fördubbling eller andra karlar, hwar Noten då iakttager, och när Vacance eller FörrådsSäsa afgiften uphörer p. 24.

Rese- och Postållspenningar indrague, se penningar.

Rättigheter: Prästernes p. 8. Båtsmans, disponeras und. permis. tid, se lön. Förverkade, men tillfaller Båtsman p. 58.

Rullor, öfwer beklådnaden, uprättas inwan upbrottet ster, p. 29.

Notehållare: af hela Coctnen njuter til Båtsmanslegan, p. 4.

Få ersättning för 3 års perfedlar, sentredn. Bewistat besigtning, se Båtsm. Behåller rynd Båtsm. inuest. rättigheter 58. Swingas ej at anskaffa långwäxt manskap p. 14. Innehålla förwerkad lön, se afgift. Påminna hos Comp. Chefen om lysning efter rynd karl p. 58. Obetagit at skaffa karl inom 3:ne frimånader p. 40. Pliktat icke om karl ej anskaffas inom föreskrifwen tid ib: Angiswer hemma lemnat manskap p. 48. Anstwar om hemma lemnad kaal icke aumäles p. 49. Förrelägges wite at sina skyldigheter fullgöra, se Kon. Befallningsh. Frie för Warger. och Fördubbl. manskap i fredlig tid p. 39. Bör låta återföra och icke undandölfa oläst hemkommen karl p. 44. 63. Förbindes icke til Kotestnswors upbyggande p. 38.

Kotmästare, i Noten, desz skyldighet p. 24

Register.

Comp. Chef p. 46. Bellädning, skjuts och förplägning besparas ib. Afslöning indrages p. 55. Svar 10:de se Båtsman.
Notering: Båtsmans jär ej ändras, p. 11.
Nedare, se Skeppare.
Nyminning: hvad Båtsm. då mister, se Kotehåll.
Straff pag. 65. 68. Nyminnares deljande pag. 65. Tyra efterspanings-månader beräknas innan rymd Karl affriswes pag. 58. Belöning för Nyminnares fasttagande, p. 66. Tillkännagifwer CoopvaerdiSkepparen CompaniChef pag. 21.

G.

Gäfer: obehörige, i Tråswagnar och Båtsmanssäckar pag. 52.
Gjukt: sjukna under darktåget, se Båtsman.
Gskjuts, bestås icke, se Nönsfr., Nöten, Kotmstare.
Gskador: om de på tåg swära träffa Båtsman, genom olyckshändelser, ersättes kostnaden af Statsmedlen p. 50.
Gskjortor, wid upbod p. 4.
Gskor: wid upbod och handräkning p. 4. 16.
Gstrumpor, dito p. 4. 16.
Gskallning: bewista, se Båtsman.
Gsmå til wårten, se Båtsman.
Gskogseld: se Båtsman.
Gskeppare: Coopvaerdi, Skyldigheter angående förhyrde Båtsmän p. 18. 21. 23.
Gskanslöpare: se Kläder.
Gswef, se affsed.
Gsäckar af läder p. 44.

L.

Ljensst, års, Commar, privat, se upbod.
Lour, se upbod.
Lobak, röka, se Båtsman.
Lröjor, se Kläder.
Låffe pag. 5.

Register.

II.

Under-Officer: se Besälhåware.

Uppbod: til handräkning betungas närwaste Allmoge ef-
mer än den aflägsna p. 28. Til Glöparbete pag. 32.
Efter tur, se Besälhåwares skyldigheter. Til samlings-
platsen icke flere än werkligen behöfs p. 32. Til pri-
vates arbete, förbudt p. 41. Til ärestienst p. 27.

Utredning: Mundering förlora utom Kronans tjenst
pag. 12. Til ärestienst full efter Contract pag. 16.
Til handräkning ib. Tre års persedelar som förloras
innan de äro utsjente, ersättes Noien af Kronan pag.
50. Straff at försköda eller utlåna, g. 13. 66. Ersät-
tes af lönen pag. 13. Röpa, pag. 67.

Utbyta Båtsman förbudt p. 9.

III.

Bacance, se Afgift. Vacant nummer ersättes efter hwar-
wet pag. 4. Vacante nummer en sjerdel af det Ro-
terade Båtsmanshället, Retruteras pag. 54.

Wargerings-manskap, se Rotehållare

Wallmar, Silwerkning, se dito.

Wäst, se Kläder.

IV.

Ärestienst, hwar 3:de år, se upbåd.

Ålder wid antagningen pag. 52. 63. Wid gratials ås-
njutande pag. 61. Dito tjenst: år ib.

Rättelser.

Pag.	3	rad.	1	står	ORNE,	lås	ORNE
—	4	—	24	—	hun	—	han
—	10	—	5	—	perjel	—	persedel
—	14	—	7	—	inräkningar,	lås	inräkningar
—	36	—	13	—	Koagl.	lås	Kongl.
—	43	—	22	—	beklädnungen,	lås	beklädnungen
—	47	raden	25	går	aldeles	ut.	
—	—	—	29	Kon.	1766	lås	Jan. 1757
—	61	—	2	begripas,	lås	begripas	

www.books2ebooks.eu